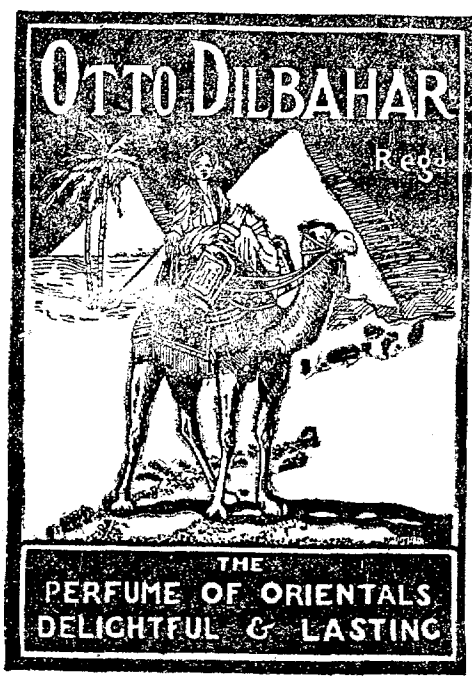

308980

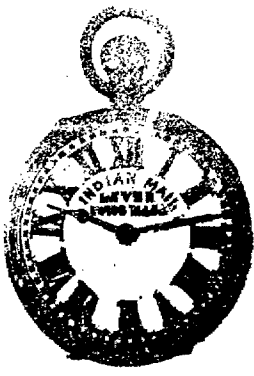
ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ ఆక్టోబరు నెల II వ తేది గురువారము } No. 161
 సంపుటము. ౪. } పింగళనామ సంవత్సర నిజభాద్రపదమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧. } సంచిక ౧౬౧

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 261
 (రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)
 ఇప్పుటికాలపు దుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది.
 ఆల్కాహోలుగాని, యా రాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
 నీ తువాలవై కొన్ని బిందువులు చిలుకచించినచో, మనోగ్యమగు సువాసన నిన్నులవరించును.
 ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలతో నుండును.
 చిన్నవైజు (ఆర డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
 మధ్యరకము వైజు 1-డ్రాం ,, ,, 0-12-0
 పెద్దరకము వైజు 2 ,, ,, 1-4-0
 పెద్దవైజు 4 ,, లేక 1/2 డ్రాస్సు ,, 2-0-0
 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
 పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమెపులలోను దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలు సెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైనను, కాడ్డపైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సబ్బటములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువపాఠిక వ్రాసినచో అణాకిమ్మతుగల సువాసనకాడ్డ ఉచితముగ పంపుదురు.
 పోల్ వజంటు అండ్ కో ఇండియన్ డ్రగ్స్ బిల్డు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్మానుసీదు బొంబాయి.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్.
 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.
 చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజి 0-4-0.
 ఇది మారకే సిద్ధపరుపబడినది. కావున వెనకవద్ద నుండును. వెల స్వల్పమైనను ఫల సాధకమని యనుభవమున తెలియును. దృఢమైన సామానులచేత జేయబడి ఉష్ణపూర్ణ ఆను గ్లాసు డూము కలిగియుండునుచే నాలుకాలము నిలువక తృప్తికరముగ పనిచేయును. గడియారము వెట్టివై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. వెట్టిలోపల గ్యారంటీ (586)
 ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసు డూము కలిగి వెల రు 2-8-0 చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167 మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము
 మొదటి యై దాండ్రమహాజనసభలయందలి
 సన్మాన సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షుల యువస్వామిలు,
 వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములు గలవు.
 వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజి వేటు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.
 7, తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాస్.

అమృతాంజనము
 అన్ని నొప్పులకు పరమార్థమృతము
 చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
 తలనొప్పుల మాన్పును.
 పొన్నుల నొప్పుల తొలగింపును.
 దోలును. వాయువును.
 పొట్టు నొప్పిని.
 సువాసనగలిగి యుండును.
 పరిమింపి నుండనదివది.
 మనములకలవే శాంతిగా జేసే ముందు
 తిరుగుచున్నప్పుడు ముంచుకొందు.
 దీనిని బిజినెసులలో కూడా వాడుచున్నారు.
 అమృతాంజనముదీపో, బొంబాయి ఆండ్ మద్రాసు.

ఎయిడెడుస్కాల్ల నాటకములు.
 నాల్గవ తరగతి కథలనాటకము 0-4-0
 మూడవ తరగతి కథలనాటకము 0-3-0
 రెండవ తరగతి కథలనాటకము 0-2-6
 ఒకటవ తరగతి కథలనాటకము 0-2-0
 హంసరాస (నవల) 0-2-0
 పద్మిని " 0-2-0
 శీరాబాయి " 0-2-0
 కృష్ణమహా " 0-2-6
 నోటు : ప్రతి నాటకమునకు చివర అభినయపాటలు కలవు. రూపాయికి రెండు అణాలు కలిపి.
వేంకటరమణ అండుకో,
 కొమరీపాలెం, గోదావరి జిల్లా.
 907

శుక్లనష్టమునకు దివ్యోషధము
 శుక్లనష్టవ్యాధిగ్రస్తు లగు విద్యార్థులకు
 అమోఘముగ పనిచేయును. వెల రు. 1.
 కె. ఎల్. ఎస్. సింగ్ బ్రదర్స్
 (915) నేటిపు డాక్టరు, రాజమహేంద్రవరము.
తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0
 కుట్టినచోట కొండెము ముంపిపోసిన వాడు మాయమగును.
 తేలుకాటువలన విషము నెత్తురుతో ప్రవేశించదు.
 బాధ నరముల వెంట నెత్తనలకు
 దగ్గరనుండిలాగుట ప్రాచీనముగాను
 కుట్టినచోటను బంగారపుకాటుల
 చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ధావకము
 వనేరులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల
 ఘోటుగలిగి నీటివలె నుండును.
 తేలుకాటువలన ఆపాయము లేదు గాని విశేష పాఠగలదు.
 అమృతాంజనము దీపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ప్రజాభిప్రాయములు

(1)

సూర్యుని దసరాపండుగలు

అయ్యా,

దసరాపండుగలు మెల్లమెల్లగా సమీపించుచున్నది. పలువురు ధనికులు నుత్తరాన భూమిలను దేశభక్త్యులకు కరముగను పండుగలు గడచు న్నట్లేర్పాటులు గానించుచున్నారు. కొందరు కేరీలు వ్యాపారులులను బెంపొందించుటకు గాను పోటీ పరీక్షలను నెలకొల్పుచున్నారు. కొందరు గాన సభలను గానించి గాయకులను సమ్మోదించుచున్నారు. మరి కొందరు విద్యార్థులకు గానింపనుండిరి. ఇంక కొందరు తానూ హాకరముగ బూజులను గావించి కేరీలుల హృదయములందలి భక్తికోశములను వికాస మొనర్చునుండిరి.

ఇట్టిసంతోషమును పొందిన మాజుమిండ్లారులు నుత్సవమును జయప్రదముగ గొనసాగించి యూరకొనుట క్రేయస్కరము. తాముపండుగను ముగించుచుకొనునపుడు తమ జమిందారీ గ్రామములకెల్లను చెలిచుచుండి తానూసాఫల్యమునకుగాను ప్రతి గ్రామమునుండియు మొకచాకలిని, యిలాయము, చుట్టును, గొట్టెపోతును పంపకరెనని ప్రభువులు వ్రాసియుండిరి. ఇంచా ఖరీదకొరకుమిత్రము మాకాకాధిగ మొనర్చినది. చిన్నతనమున నుండియు మనచేతులలోని గడ్డిదినుచు మనయందత్యంత విశ్వాసమున మెలగుచుండు జంతువులను బెక్కింటిని విసోదాధము జంపుటత్యంత సంతాపకరము. ఇది మానవులకేగాక జగజ్జనకుడగు వానికి గూడ హేయముగ నుండును.

ఒకరైతు.

II

అయ్యా,

పోస్టల్ డిపార్టుమెంటు ఆకగా ఎక్కువ కష్టతరమైన ఉద్యోగముని అందరికిని తెలిసినవిషయమే కదా. మరియు పోస్టుమేనులు ఆకగా తినేతేండి ఒంటపట్టిని వారైయున్నారు. మాకు ఇచ్చుచేతులు సరియైనవానికి (8) యెనిమిది దినములపై ఖర్చునకు కూడ చాలనిదియై ఉన్నది. 3 రూపాయలు అని అందరికిని తెలిసిన విషయమే. ఒక్కొక్క బంధువునకు దినము 2, 3, 4 అనుడల ప్రయాణము చేయువారు కూడ ఉన్నారు. ఈ స్వల్ప జీతములచే మాకు అనుభవము చాలక కొంతమంది సర్కార్ ద్రవ్యమును అపహరించి శిక్షకు పాత్రులగుచున్నారు. ఇందు విషయమై మా యుద్ధోగ్గీయులెంత మందితో మనవి చేసికొన్నను, ఇదుగో అదుగో ప్రమాదములు అవుచున్నవి యని చెప్పటే కాని యింతవరకు అట్లు చేసియుండలేదు. ఇప్పుడైనను మాయందు అందరును పరిపూర్ణ కట్టాక్ష ముంచి మాజీతములను వృద్ధి చేయించగలందులకు తగినవారి సందరిని మనవిచేయ నేడుచున్నారము.

పోస్టుజవానులు, చిన్నరులు.

III

తెనాలి స్వరాజ్యసమితివారి కొక విజ్ఞాపనము.

అయ్యా,

తెనాలి తాలూకాయందు సుమారు 80 గ్రామములు గలవు. ఈ గ్రామములయందు విద్యాభివృద్ధియు ధనాభివృద్ధియు గ్రంథాలయాభివృద్ధియు, వ్యాపించుచున్నది. కాని స్వరాజ్యసమితులవారు మాత్రము వెనుకంజవేయుచున్నందుల కెంతయో విచారించవలసినది. తెనాలి స్వరాజ్య సమితి యందు గొప్పగొప్ప ధనికులును గొప్పగొప్ప విద్యావంతులును చేరియుండియు సుమా కొకసంవత్సరముక్రింద స్థాపించిన ఈ స్వరాజ్యసమితి నామమాత్రావశిష్టముగా నున్నందుల కెంతయో చింతించుచున్నాము.

ఈ తెనాలి తాలూకాయందు దిప్పటికి సుమారు 40 గ్రంథాలయములు గలవు. ఈ గ్రంథాలయములు గల గ్రామములకు వెల్లి స్వరాజ్యసమితులు మీరేల స్థాపింప గూడదు? మీరు గ్రంథాలయములవారు చేత నయినంత సాయము చేయ నున్నారే! పల్లె గ్రామముల వారికి ప్రస్తుత రాజకీయ వ్యవహారముల బోధించినచో స్వరాజ్యసమితులు స్థాపింపకుండురా? తాలూకాయందు గల 80 గ్రామములలోను కనీసము 10 స్వరాజ్య సమితు లయినను స్థాపింపవచ్చునే! కావున మీరు వ్యయప్రయాస లని, తలచక ప్రతి పల్లె గ్రామములకు వెల్లి శాసనవిద్యముగాని స్వరాజ్యాంగోళనము సల్పునట్లు జనులకు బోధచేసి, మననాయకులు చేయుప్రస్తుతాంగోళనమునకు చేయూత నొసంగుదురని కోరుచున్నాను.

స్వామి

IV

ఆంగ్లో ఇండియనుల దౌర్జన్యము.

అయ్యా,

ఆనాటికానాడు ఈ ఆంగ్లో హైందవుల దౌర్జన్యములు మితిమీరుచున్నవి. మొన్న నేగదా దేశభక్తులను జాతీయ కళాకాలాధ్యక్షులగు శ్రీయుత కోపల్లె హనుమంతరావు పంతులుగారిని రయిలు ప్రయాణములో ఒక ఆంగ్లో హైందవుడు చేసినదౌర్జన్యము పాతక మహాశయము లందరు ఎరింగియే యున్నారు. మరల ఆవిషయము ప్రజలమనంబుల మరపునకురాక మున్నే, దేశభాంధవుడగు దేశభక్తుడగు దివభాంకరుగాను చెన్న పురినుండి బొంబాయికిబోవుచు ఆంగ్లో హైందవులగు సోల్టరులచే నవమానింపబడుట. ప్రహరింపబడుట వినిన ఏ హైందవునికోపాలనము వెచ్చుమెరుగక మానును? ఏ భారతీయుడు ప్రతీకార మూహించు కుండగలను? భారతీయులన వీరికి మానవులుగా కనుపనుచుండినో లేక మరేజంతువులుగా కనుపనుచుండినో నిరూహ్యము. తరుచు రయిలు ప్రయాణములలో హైందవ యావతులు, పురుషులు సహితము యిట్టి ఆంగ్లో యిండియనుల చే నవమానింప బడుట వినుచుండుము. ఎచటనో ఏదక్షిణ ఆఫ్రికాలోనో ఏ ఓజీషీపములలోనో అవమానించుచున్నారనెల, స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యములకై పోరాడు సమయమునందే. పవిత్రవంతమగు భారతభూమినే ఇట్టివి జరుగుచున్నవి. దీనికి పాలకులు ప్రతీకారము చేయుదురగాక! పాలకవర్గము జాతివారమని కాబోలు ఆంగ్లో హైందవులు మనలను నిరంకుశవిధమున జూచుచున్నారు. ఇట్టి నిరంకుశ ప్రవర్తనము వలననే స్వరాజ్యోద్యమమునకు బల మెక్కువగుచున్నది.

రొయ్యూరు చిగురుపాటి వెంకటసుబ్బారావు.

V

మత్స్యదరుల కొకవిజ్ఞప్తి.

అయ్యా,

హిందూమహమ్మదీయుల ఎడతెగని రాజభక్తిపూరితమైన ఆందోళనముచేత శ్రీమతి బిసాంటుక్కు, శ్రీమతులు ఆరేంజేలు, వాడియాగార్లు అస్సాయాగోపణము వలన, నిర్బంధావాసమునుండి భారతీయుల కమితానందమును ఉత్సాహముగలుగ విముక్తి పొంది స్వాతంత్ర్యజీవితమును గడప చెన్న పురి జేరిరి. గాని బిసాంటు ప్రభృతులతో బాటు ఇతర రాజభానులయందలి రాజకీయనిర్బంధితులు గూడ విడువబడునట్లు శ్రీరాజపరినిధిగారు తమచట్ట నిర్మాణ సభలో నీనెల 5 తేది నెలవిచ్చిరి. ఇంతియగాక బిసాంటు ప్రభృతులతో పాటు చిరకాలము క్రింద బంధితులైన శ్రీమహమ్మదాలీ సాదరులను గూడ విడుచునట్లు ఆలోచన గలదని ఇంగ్లండునందలి ప్రతినిధి పాల్ మార్ గజట్ పత్రికకు వ్రాసినట్లు న్యాయండియా వాకొను చున్నది. కాని యది క్రియారూపకమైన ఫలిత మొసంగుమికి స్వజాతీయులగు మహమ్మదీయులకే గాక తత్సోదరులగు హిందువులకు గూడ తీరనికొరత. వారివిచారచనకై శాసనబద్ధమగు ప్రత్యేకాంగోళనజేసి సాధ్యమైనంత త్వరలో వారిని విడుచుటకు ప్రభుత్వమువారి రాజ్య నొసంగునట్లు చేయుట ప్రతి హిందూదేశీయునికిని విధియైయున్నది. నిరంకుశాధికారపు విపరీతపు చర్యలచే నకారణముగ బంధితులైనవారిని విముక్తుల జేయ సక్రమాంగోళనమే చాలియున్నదని, కలియుగభీష్మ దశదగిన సర్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు మన కొక గుణపాఠమును నేర్పియున్నారు. ఇంతియ కాక మహమ్మదీయులు స్వాతంత్ర్యప్రియు లనియు, స్వభర్త నిష్ఠాపరులనియు రుజువు పరచుటకు స్వసంఘ ప్రాతినిధ్యము ను తగినంత పొందుటకు తయారు చేయబడిన మూన్సిప్ లీగ్ స్పీష్ సర్వజనాంగీకారము పొందుటయే తార్కారణము. కాన నోహిందుమహమ్మదీయసోదరులారా! తీవ్రమును, సక్రమమును అయిన ఆంగోళనము చేసిగాని అపసరమైన సాత్వికనిరోధపద్ధతి నవలంబించిగాని దేశమున కెంతో రాజకీయ విషయముల మహాపతనముచేయనన్న మహమ్మద్ ఆలీసోదరులను విముక్తులం జేయునట్లు దొరతనమువారిని ప్రార్థించ వేడుచున్నాను. మాంట్రాగుగారు హిందూదేశమునకు వచ్చు లోపల మననాయకులచే మనము నడుపబడునట్లుమాచుకొనుట మనవిధి.

హైదరాబాద్ (దక్కన్) షేక్ మవులా.

గుడివాడ డి॥ ము॥ కోర్టు నోటీసు.

గుడివాడ డిస్ట్రక్టు మునసబుకోర్టు ఫయిల్ S.C 728/13 లోని వాదిఅయిన మహమ్మదుసాహెబు ప్రతిలాడుటైన 1. కటిక అబ్దుల్ రహిం సాహెబు చనిపోయినాడు. 2. షేకుదావూదు సాహెబు, 3. ప్రతివాదికి వారసులు దాడిబీ, 4. మరియాం బీబీ, 5. షాతుంబీ, 6. షాత్కాబీబీ, 7. జైసబీబీ, 8. హజ్ బీబీ, 9. అమీనాబీ, 10. మియాసాహెబు, 11. రహింబీ, 12. ఆషాబీ. 10, 11, 12 ప్రతివాదులు మైనర్లు అయినందున గార్డియన్ పినతండ్రి షేఖు యిస్మాయిల్ చౌదరి సాహెబుగార్లు తాలూకు షెడ్యూలు దాఖలాఅప్పిని జపు చేయించినాడు. వేలమునకు ఆటంకము అన్న యెడల చెప్పకొనుటకు కోర్టువారు 31-10-17 తేదీకి వాయిదా వేసినారు. గనుక ఆ రోజుకు ఆటంకము లున్న యెడల గుడివాడ డిస్ట్రక్టు మునసబుకోర్టు వారి యెదుట హాజరై మనవి చేసికొనవలెను. లేనియెడల వేలమునకు ఉత్తరువు అవునని తెలిసికొనవలయును.

షెడ్యూలు

కృష్ణా డి॥ గుడివాడ సబ్ రిజిస్ట్రారువారి యిలాకా గుడివాడలోని ఆస్తి వివరం.

1. అయిటంకు హద్దులు

తూర్పు సర్కారు వీధి
దక్షిణం పె్షనరు మహమ్మదుసాహెబు
పడమర రాజవీధి
ఉత్తరం రాజవీధి

ఈ హద్దుల మధ్య సుమారు 300 గజముల స్థలమును, ఇందులో ఉన్న నాలుగుదూలము లుగల పూరి ఇల్లును, అందుల తల్పులు దర్వాజాలున్న 2. అయిటంకు హద్దులు.

తూర్పు రంగూన్ సైదు యిస్మాయిల్ సాహెబు, షేకు యిస్మాయిల్ సాహెబ్ గార్లు యిల్లు దక్షిణం కలాలి కాట్రగడ్డ వీరాస్వామి యిల్లు పడమర డిటో ఉత్తరం సంత బజారు

ఈ హద్దుల మధ్య సుమారు 125 గజముల స్థలమును యిందులో ఉన్న పూరిపాకయును.

9-10-1917 T. Ananda Rao.

మదరాసు అండు సదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ.

లి మి టె డ్. (ఇంగ్లాండు కంపెనీతో చేర్చబడినది.)

ప్రకటన

917

1915 సం॥ హిందూ దేశ రక్షక శాసనము ననుసరించి గుంటూరు - తెనాలి యినుపదారిని ఎత్తివేయుటకు

గుంటూరు తెనాలి యినుపదారిలో నున్న రైలుస్టేషనులకు (అనగా వేజండ్ల, సంగంజాగర్ల మూడి) ప్రయాణికులుగాని, సామానుగాని పోవుటకు వీలులేదు. ఫారిన రైల్వేస్టేషనులకు కూడ టిక్కెట్లు ఈయబడవు. వైనిబంధన లన్నియు తక్షణమే అమలులోనికి వచ్చును. గుంటూరు - తెనాలి యినుపదారిమీద నున్న ఎం. ఎస్. ఎం. యినుపదారుల స్టేషనులందు గూడ 10 వ తేదీ నుండి సామాను గాని ప్రయాణికులు గాని పోకూడదు. గుంటూరు లేక తెనాలినుండి వేజండ్లకు గాని సంగంజాగర్లమూడికిని సంగంజాగర్లమూడి నుండి తెనాలికి గాని గుంటూరుకు గాని సామాను, ప్రయాణికులు 20 వ తేదీ వరకు పోవచ్చును. 21 వ తేదీనుండి ఈ యినుపదారి కాలనిర్ణయము లేకుండగ మూయబడును. సామాను ప్రయాణికులు పోవుటకు వీలులేదు.

భారత జాతీయ సమస్య.

I
జాతీయనిర్మాణము.

ప్రస్తుత కాలమున ప్రపంచమందంతటను జాతీయాభిమానమున, ప్రత్యేక జాతి వ్యక్తిత్వమును స్థిరపరచు నాశలును ప్రతిదేశమందును వ్యాపించుచుండు నిషయమెట్లగు దెలిసి యేయున్నది. ఈ జాతీయభావములు 19-వ శతాబ్దమున నైరోపాఖండమున నుద్భవించి యెల్లెడల వ్యాపించి, మానవుల మానసముల గలవర పరచుచున్నవి. ఇంతకు పూర్వము జాతీయభావములు విశ్వమానవ సాభ్యాత్మత్వాత్యయలబ్ధికి భంగ కరము లనియ అందుచే నవి మానవాభ్యుదయమునకు మార్గ నిరోధకములనియు పాశ్చాత్యులు భావించుచుండిరి. కాని గడచిన శతాబ్దమునుండియు నిట్టి అభిప్రాయములు మారినవి. మానవ సోదరత్వము సిద్ధించుటకు, ప్రతిజాతీయును ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వముఁ గలిగి, ప్రత్యేక ప్రభుత్వము నంది, తస్మాత్మున నాత్మోపలబ్ధిగాంచు టత్యవసరమని పాశ్చాత్య రాజనీతి ధురంధరు లంగీకరించి యున్నారు. మానవాభ్యుదయమునకు ప్రతిజాతీయొక్క సహాయమును ఆత్యవసరము. ప్రపంచము లోని వివిధజాతుల నాగరికత యొకరికిరిగ నుండజాలదు. ప్రతిజాతీయందును గల ప్రతిభయు, నాగరికమును, గుణములును మానవ జాత్యుద్ధరణమునకు తోడ్పడగలవు. కావున నే జాతీయై నను తన ప్రతిభను, గుణగుణములను, నాగరికమును మెం పొందించుకొనక పోయిన యెడల, నది మానవాభ్యుదయమునకు భంగము కల్పించిన దగును.

ఈ అభిప్రాయము లన్నియు కాలక్రమమున, సజేక కారణములచే, అందు ముఖ్యముగ నాంగ్లేయు పరిపాలన ముచే, భారతదేశమున వ్యాప్తముఁ గాంచి, ప్రజలమానసముల యందు వేరులు నాటుకొను చున్నవి. ప్రాచీనకాలమున మన మాతృభూమి నాగరికమున నేమి, విజ్ఞాన సంపన్నతయందేమి, వాణిజ్యాభివృద్ధి యందేమి, సాంఘిక విషయములందేమి, మతభోధయందేమి, సాటి దేశములలో నాయకత్వము వహించి, మానవాభివృద్ధి కమిత సహాయము జేసింది. కాని యిక్కాలమున గొన్ని కారణములచే హిందూదేశము పూర్వపు బౌద్ధత్వ స్థానముఁ గోల్పోయినది. అనేక నాగరికములు, అనేక జాతులు దేశము నాక్రమించుకొని పరిపాలించినవి. అయినను, పాశ్చాత్యదేశ సంస్కరము మూలకముగ, మనదేశము నిద్రాస్థులనుండి మేల్కొంచి, మరల తన యన్నతిస్థాన మాక్రమించి, మానవజీవ జీయవలెనని కుతూహల మానస యై యున్నది. ఈ ఆశయము చేకూరుటకు పూర్వము తన యభివృద్ధికై తాను పాటుపడి తన నాగరికమును పుర్రీ విలము గావించి, తన ప్రతిభను వెంపొందించి, తనవ్యక్తిత్వమును స్థిరపరచుకొని, ప్రపంచమందలి దేశములలో గౌరవస్థాన మాక్రమింపవలసి యున్నది. ఇదియే భారతజాతీయ సమస్య.

ఈ సమస్యనిర్మాణము మిగుల సుసాధ్యముగాదు. మనము శక్తివంచనకేక, స్వాతంత్ర్యాగబుద్ధితో కృషిగలవలెను. ఈ యద్యమమున మనకు తగిన సహాయములేదు. ఎల్లెడలను ప్రతికూల భావములు మాత్రము మెండు. భారతదేశమున నేకజాతిగాని, యేక భాషగాని, యేక మతముగాని, యేక నాగరికముగాని లేదనియు, అందుచే నది యొక పెద్ద ఖండముగాఁగ యేకజాతీయత వృద్ధిగాంచుటకు తగినప్రదేశముగాదనియు మనప్రతికూలురగు కొందరు పాశ్చాత్యులు నుడువుచున్నారు. ఇందులకు తగిన ప్రత్యుత్తరమును ముందు ముందొసంగెదము. మనదేశము ప్రపంచములోని పంచమనాగరికముల కాలవాలము. హిందూవులు, జొరేస్ట్రీయులు, బౌద్ధులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు—వీరిందరికిని హిందూదేశము నివాసస్థానమయినది. దేశముపై వీరికెల్లరును సమాన స్వాతంత్ర్యమేకలను. వీరిందరునుకలసి, యేకజాతిగా నుడుట అసంభవమని మన ప్రతికూలురు నుడువుచున్నారు. కాని, జాతీయత, జాతీయందును, దేశమునందును, భాష యందును నైక్యతగలవారికి మాత్రమే చేకూరునను నభిప్రాయములు గలవారికి యొక ఖండ సమానమైన భారతదేశము జాతీయత నందుట దుస్సాధ్యమని తోచుటలో నాశ్చర్య మేమియు లేదు. ఐరోపాఖండమున నెంతటి వర్ణభేద మున్నను ప్రత్యేక జాతీయతను బడయవచ్చునను అభిప్రాయములు ప్రబలముగ నున్నవి. ఇట్టి భావములలో పుట్టి వెరిగిన వారు భారతజాతీయసమస్య పరిష్కారము దుస్సా

ధ్యమని యూహించుట సహజము. ప్రస్తుత మన దేశమున గల యెరు జాతులకును ముఖ్య విషయములలో సామ్యము గలదు. ఇట్టి విభేదములలో నైకమత్యమును దృఢచరము గావించుకొనుటకు విశేషమగు విజ్ఞాన మవసరము. వివిధ జాతులును ఆన్యోన్య ప్రేమ భావములతో తమ తమ పురోవృద్ధికి సహాయము గావించుకొనుచు, వీరి నిజ తత్వము నైక్యత గలదని గ్రహించి, సోదర భావముతో వర్తింప యెడల, భారత దేశాభ్యుదయము కరతలాపలకమగును. వ జాతీయ నిర్మాత లీ జాతులు ప్రత్యేకముగ వృద్ధి గాచుచు, తమ యెల్లర అభివృద్ధికిని తోడ్పడునట్టి ప్రయత్నింప వలెను. ఈ సూత్రమును గనుగొనిన జాతీయ నిర్మాతలలో రాజా రామమోహనుడు ప్రథముఁడు. మనకేమందలి వివిధజాతులు సేవభముగ ప్రవర్తించిన నేగాని, దేశముందునకు రాజాలదని యాశయ గ్రహించెను.

జాతీయ నిర్మాతలకు దేశచరిత్రవిషయక జ్ఞానముత్య సరము. ఏలనన, దేశచరిత్ర విజ్ఞానాధారములేని దేశభక్తియ గ్రంథనిరసనము గావించిన మతముఁబోలి యుండుననియ అందుచేఁట్టి దేశభక్తివలన నెట్టిలాభమును గలుగజాలదనియ దివినచంద్రులు గారు చెప్పి యున్నారు. మరియ యేదేశముయొక్క భావనీతియైనను, దాని భూతిస్థితిగతుల నాధారపడియుండును. మనకు భారతజాతీయ నిర్మాణమునకు గడంగుచున్నాము గాని మరియొక జాతీయ నిర్మాణమునకు గాదు. కావున, దేశాభివృద్ధి జాతీయపద్ధతుల ననుసరిం యుండవలయునెడల, భారతజాతి తనప్రత్యేక వ్యక్తిత్వముఁ నిరూపపించవలయునెడల, దానిప్రాచీనపద్ధతులను విడనాడ వారిని కాలానుగుణముగ ఆధునిక పరిస్థితుల కనుకూలము మార్పు నొందించి, జాతీయలక్షణముల బోషించుట ముఖ్యకర్తవ్యము. భారతదేశము తన ప్రత్యేకలక్షణములఁ అనేక విదేశీయులసల బడినను, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యవ గోల్పోయినను, ఆరాజకము ప్రబలమైనను, అనాదికుం యిప్పటివరకును విడువకయెన్నది. అందు మూలమున నేమిగుఁ పురాతనమగు భారతజాతి చిరంజీవియై యున్నది. ఇప్పుడ మనము పిని నుపేక్షించి, విదేశీయ పద్ధతుల నవలంబించి యెడల, జాత్యభివృద్ధి దుస్సాధ్య మగుటయేగాక, జాతి జీవమునకు కూడ భంగ కారకమగును. కావున, జాతీయ నిర్మాణత, జాతీయ లక్షణముల నలక్ష్యము జేయరాదు. దేశముయొక్క ప్రాచీన నాగరిక తత్వమును బాగుగ గ్రహించి తదను గుణముగ వర్తించుట ఆతని ముఖ్యకర్తవ్యము.

జాతీయతా నిర్మాణమునకు శరీరబల మత్యవసరమ దేశమందలి వ్యక్తుల శీలమును వెంపొందించుటకును, తన్మామున జాతీయ జీవనమును వృద్ధి పొందించుటకును శరీరబలమ ముఖ్యమని రాజనీతిజ్ఞుల అభిప్రాయము. శరీర దౌర్బల్యవ గల దేశము విజ్ఞాన సంపన్నతయందును, నైతిక విశేషవ నందును పేరు నుగడింప జాలదు. కావు యీ రెండును దేశాభివృద్ధికి అవసరములే. విషయమును మన ప్రాచీనులు గ్రహించిరి. బ్రహ్మచర్య ప్రతిమానవుడును తన జీవితమున ప్రథమమున కొంతకాల మా రింపవలసిదని వారు విధించిరి. ఈ ఆశ్రమము విద్యార్థులంద ననుసరింపవలసిదనియు, అనుయయమున వారుసాదరక్షులుగా మెత్తని పాస్సులగాని, యుపయోగింపరాదనియు, వారె దుకాలోచనలకును తావీయకూడదనియు, మన పూర్వ శాసించి దేశజాలయొక్క శరీరబలమును సృష్టిబొందించుచి డిరి. ఈ నియమానుసరణముగ వర్తించినయెడల, వీరెట్టి కములనైన లక్ష్యము చేయక యుండురు. ప్రస్తుత మన దేశజాల శరీర బలహీనత మూలముననే మన దేశము విషయముల యందును క్షీణదశకు వచ్చినది. బ్రహ్మచర్య వలన మనకు మితజీవనమున నాసక్తి కలుగును. ఎట్టి ఆగ శ్రమింతుల యింట బుట్టినను, బ్రహ్మచర్యా శ్రమమున ను వారిని అనవసరమగు పాశ్చాత్య జీవన పద్ధతుల నవలంబి ప్రోత్సాహపరుపరాదు. ఈ పద్ధతులు పాశ్చాత్యులనే శరీర విహీనుల గావించుచున్నవి. కావున, భారతజాతీయ నిర్మిత్తి పద్ధతుల అవలంబనమును నిరుత్సాహపరుగ యెత్నింప ను. ఈ విధముగ దేశజాలు పిన్న నాటనుండియు నియమ సరణముగ తమ జీవితమును గడపినయెడల, వారు క్రమక్రముగ దేశభక్తులై, దేశసేవకులై, దేశాభ్యుదయమునకు వ దిచ్చుకులై, వర్ధిల్లుగలరు. దేశభక్తు లెల్లరును జాతీయపద్ధత ననుసరించి, దేశాభివృద్ధికై కృషిసల్పుదురు గాక !

మదరాసు మొయిలునత్రిక యొక్క అలపు.

(హిందీపంచి నుండి)

ఫలగు గోళ్లగానూ నూచించిన సంస్కరణములు దొరతనము కిచ్చే నూచింపబడినవని గౌ॥ శ్రీనివాస శాస్త్రి గారు ప్రకటియించుటచే కాంగ్రెసు - మోక్షము లీగు సంఘములకు కలసి ఆలోచించి పరిష్కరించిన సంస్కరణముల కవిశ్లోకకరములు కావు. ఇన్నింటిని ప్రభువు నూచింపనూచిన లాభని వ్యక్తి భి ప్రాయములు మామే అగుటచే ఉన్న విలువకంటె హెచ్చువాని కేమియును ఏ. కాన మన మాలోచింపదగినవి కాంగ్రెసులీగు విధానము మాత్రమే. నీని 19 గురు సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులు చించిరి. ఈ 19 గురులో 4 గురు మాత్రమే బ్రాహ్మణులు. 15 గురును బ్రాహ్మణేతరులే. సెప్టెంబరునెల 20 వ నీ జరిగిన బ్రాహ్మణేతర మహాసభకు వచ్చిన ధనికులు, వులు, వ్యాపారులు, భూస్వాములు, హామకారులు, ఇతర ప్రజలవారు నగు అన్ని బ్రాహ్మణేతర సంఘముల ప్రతినిధుల బహుళసంఖ్యకులై కాంగ్రెసులీగు విధానమునే ప్రకటించి ప్రాతినిధ్యముండు పద్ధతినీ ఏకగ్రీవగా సంగీకరించిరి. ఆవిధానము ననుసరించి, డేము శాసనసభలు మున్నగు ప్రజాసంఘములందు త్రేక ప్రాతినిధ్యముండవలెనని. బ్రాహ్మణేతర సంఘముందు బ్రాహ్మణేతర హిందూసంఘములను పంచమాది 22 జాతి సంఘములను దేశీయ కైస్తవసంఘములను కూడ నని ఇందు మూలముగా స్పష్టపరుచుచున్నాయి. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము త్రమాశయును గావించుట సత్యమేనను ప్రస్తుత హిందూమత ముఖ్యముగ నీరాజధానియందు గియున్న స్థితిగతులను బట్టి కొంతకాలము వరకును బ్రాహ్మణేతర సంఘముల లాభములను కాపాడుట అత్యవసర ఎల్లవారు సంగీకరింపవలెను.

ప్రభుత్వ పునర్నిర్మాణమును గూర్చి బ్రాహ్మణేతరులు లభావమున చేయదలచిన ముఖ్యములగు నూచనలివి. బ్రాహ్మణేతరులు వాణిజ్యవ్యవసాయ పరిశ్రమలందు దళికులగు చేయుచున్నను రాజకీయ విషయములందు చూపవలసినంత సుచూపకుండుటచే వారికి రాజకీయ సంఘములలో సంత ప్రాబల్యము లేకుండెను. కాన నిపుడు వారు తగిన సంవిదము నేర్పరచి తమ హిందీతములను అధికారులకును మాంసగురు చేన్నపుకి వచ్చినపుడు వారికిని తెలుపవలసి వున్నది.

ఈ విషయమును దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘమువారు డ గ్రహించిరిగాని ఆసంఘమున 800 వాటాదారులు తమ కలరు. ఈ రాష్ట్రమున 100 కి 97 గురు బ్రాహ్మ

ణేతరులు గలరు. అట్టివో వై సంఘమువారి రాష్ట్రములోని బ్రాహ్మణేతరుల కందరికిని ప్రతినిధుల మనుకొనుట కట్టి ఆధారమునులేదు. అది సహజవిలక్షణముగాన ఈ రాష్ట్రమునం దలి 4 కోట్లమంది బ్రాహ్మణేతరులకును మేము ప్రతినిధులమని దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘమును తత్సంబంధులును చెప్పుకొను వార్తలను ఖండించుట ముఖ్యకర్తవ్యమైనది. మరియు వారు బ్రాహ్మణేతరులతో నాలోచించకుండ ప్రస్తుతము చర్చింపబడుచున్న కొన్ని ప్రశ్నలయందు బ్రాహ్మణేతరుల భావములను గూర్చి ఆసత్య ప్రకటనముగూడ గావించిరి. ఇట్టి స్థితిగతులు కలుగుటచే యధాగ్రముగ బ్రాహ్మణేతరుల భావములను వెల్లడించుట కొక సంఘ మేర్పడవలెనని బహుజనులు కోరుటవలన నట్టి సంఘము నేర్పరచుటకు సెప్టెంబరునెల 20 వ తేదీనీ జరుపబడినది. ఆసభకు చెన్నపురి నుండి యు జిల్లాలలో నుండియు చాలమంది వచ్చిరి. వారు “మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ ఆసోసిషన్” అను పేరుతో నట్టి సంఘము నేర్పరచుటకు తీర్మానించిరి. ఈ సంఘముపట్ల సానుభూతిని చూపుచు పలువురు ప్రముఖులు వెక్కుకొనలములనుండి తొందరలను లేఖలను వ్రాసిరి. వాని నన్నిటిని పత్రికలలో ప్రకటించి యున్నాయి. వానివలన నీ సంఘము అన్యకాలమున బయలుదేరినదనియు దేశమునకు మహాపకారము చేయగలదనియు తెల్లమగును.

మాంటాగుగారి రాక సమీపించుటవలనను ఇతర బ్రాహ్మణేతర రావశ్యకతల వలనను గూడ నీ సంఘనిర్మాణము జరుగక విధిలేని దని బ్రాహ్మణేతరు లందరును గ్రహింపగలుగుదురు. ఈరాజధాని యందలి వివిధ బ్రాహ్మణేతరసంఘములతోను నాయకులతోను ఆలోచించి వివిధ బ్రాహ్మణేతర సంఘముల లాభములకు భంగము కలుగకుండ కాంగ్రెసు-లీగు విధానముల కనుగుణ్యముగ సంస్కరణముల పట్టిక సిద్ధపరుపబడును. దానిని రాజప్రతినిధి గారికి సమర్పించుట కొక ప్రతినిధిసంఘ మేర్పరుపబడును. రాజధానియందు దన్నిపట్టణములందును చెన్నపురిలోని ప్రధానసంఘమునకు శాఖలుగా నుపసంఘము లేర్పరుపబడును. అనంతరము కలిగినపుడు ముఖ్య విషయములను చర్చించుటకు ప్రత్యేక సభలు జరుపబడును. కాన నీరాజధానిలోని బ్రాహ్మణేతరు లందరును శ్రద్ధవహించి వెంటనే సహకారులయ్యెదరు గాక యని కోరెదము.

అగ్యక్షుడు

దివాను బహదరు, పి. కేశవశర్మగారు.

ఉపాధ్యక్షులు

రావు బహదరు కే. ఎస్. శ్రీనివాస పిళ్లగారు. బి. ఏ. తంజావూరు, గౌ॥ కే. చిదంబరనాథ మొదల్యారుగారు - పిల్లూరు. దివాను బహదరు గోవిందదాసు చతుర్భుజ దాసుగారు, దివాను బహదరు సి. కరుణాకర మీనముగారు. బి. ఏ, రావుసాహేబు కలవలకల్లుకు శ్రేష్ఠిగారు. రావుసాహేబు ఎం. సి. టి. ముత్తయ్య సెట్టిగారు. లాడు గోవిందదాసుగారు, గౌ॥ బి. వేంకటపతి రాజుగారు. బి. ఏ; బి. ఎల్; విశాఖ పట్టణము. కే. పి. రామమీనముగారు. బి. ఏ. బి. ఎల్; కల్లికోట, చల్లా గురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారు. బి. ఏ. బి. ఎల్, డాక్టరు, ఎం. సి. నంజుండ రావుగారు. బి. ఏ, ఎం. బి. సి. ఎం. ఎఫ్. సి. ఎస్; కెరెండం డాక్టరు కే. లాజరీసుగారు. బి. ఏ, కాటంరెడ్డి ఆదినాగయ్యారెడ్డిగారు-సెల్లూరు.

కార్యదర్శులు

టి. వి. గోపాలస్వామి మొదల్యారుగారు. బి. ఏ. ఎల్., సి. ఎస్. గోవిందరాజ మొదల్యారుగారు. బి. ఏ, బి. ఎల్., బి. చక్రపాణిగారు. బి. ఏ, బి. ఎల్, ఏ. రంగనాథ మొదల్యారుగారు. బి. ఏ, బి. ఎల్. పి. ఎస్, గురుస్వామినాయుడుగారు. బి. ఏ, బి. ఎల్, టి. వి. కల్యాణసుందరం మొదల్యారుగారు, డాక్టరుపి. వరదరాజులనాయుడుగారు.

త్రైజరాలు

ఆర్. మొదల్యారుదాసు సెట్టిగారు. బి. ఏ, ఎస్. గురై వేలు ఆచారిగారు. బి. ఏ.

ఉత్తరములు

టి. వి. గోపాలస్వామి మొదల్యారుగారు. బి. ఏ. బి. ఎల్. హైకోర్టు వకీలు. మైలాపూరు. పి. ఎస్. గురుస్వామి నాయుడుగారు. బి. ఏ, బి. ఎల్. హైకోర్టు వకీలు. ఎగూరు, అను చిరునామాలలో జేరికైన గాని

రూపాయలు

ఆర్. మొదల్యారుదాసు సెట్టిగారు. బి. ఏ మూర్తిశ్రేష్ఠి. రాటనబజారు కోర్టు హామకారుపేట అను చిరునామాలను పంపవలెను.

స్థానిక వార్తలు

రంగూను నుండి మరుగు: ఈ నెల 13-వ తేదీ శనివారము నాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు చెన్నపురి నుండి మెయిలు స్టీమరు రంగూనుకు వెళ్తును. బర్మాకు పంపబడవలసిన లేఖల నానాడు మధ్యాహ్నము 1-30 వరకును జనరలు పోస్టు ఆఫీసు నకు పంపవచ్చును.

మోటారు బండి యజమానికి జుల్మూరా: చెన్నపురి హైకోర్టువారి ఆర్. వి. కేసుగిరిగారు మోటారు బండి మీద వచ్చుచుండగా బండి నాపకలసిదని సెంట్రెలబరు నెల 18 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు మెయిలు స్టీమరు మీద సార్జెంటు చెప్పగ నాయన బండి నాపకంబులకు మేజిస్ట్రేటు గారు నిర్ణయించిన రు 10 లు జుల్మూరా వేసిరి.

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభ. విషాద సారంగధర నాటక ప్రదర్శనము.

ఈ నెల 18 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఈ సభవారు క్రితశేషులగు ధర్మవరము కృష్ణ మాచారిగారి విషాద సారంగధర నాటకమును తెలుగున ప్రదర్శించెదరు.

చెన్నపురి యువజన సారస్వత సంఘము: ఈ నెల 12 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రం 5-45 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిలవారు ఆంధ్రమున "విమర్శనాపద్ధతి"ని గురించి జాగ్రత్తపుక్, వరదాముత్రియ పుక్ వీధి విశ్లేషించి ధర్మ పతనమందెరపం దువ్వనెందుకు. మ-రా-రా-శ్రీ రావుసాహెబ్ జి. వెంకటరంగరావు పంతులు ఎం. ఏ. యస్, యం యం. గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుట కంగీకరించిరి.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజ మహిళా సంఘము:

ఈ నెల 13-వతేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము 4-30 గంటలకు ఈసంఘమువారు రాజారామ మోహనతాయి 85-వ వర్ధంతి యుత్సవమును తిరువళ్ళిక్కేటి హిందూ హైస్కూలునందు జరిపెదరు. ఎం. ఛటోపాధ్యాయకన్య. బి. ఏ (హోసర్పు) కాంటబు ఎల్. టి గారధ్యక్షత వహించెదరు. బోలయ్య నల్లమత్తమ్మ, తాయారమ్మగార్లు పర్యవేందెదరు.

హోమయ్యల చిన్న పోలీసులు: మహాత్మా గాంధీగారి నూచనల ననుసరించి సంరక్షణలకు చేయింప బూనిన కలంబీరులకు నడుపాయముగ నుండుటకు హోమయ్యల ప్రతికూలురు జనసామాన్యమునందు కలిగించిన దురభిప్రాయములను తొలగించుటకును చెన్నపురి హోమయ్యలీగు గాఖ వారు 2 దినవి గ్రంథముల నచ్చువేయించిరి. 16 పుటలుండును. తెలికడు సులభముగ నుండును. వీనిని అందరికిని పంచిపెట్టుటకు వీలగునట్లు చాల నవుక ధర లేర్పరపబడెను. 1000 ప్రతులు రు 5-0-0. 100 ప్రతులు రు 0-8-0. కార్యదర్శి ముద్రాయ కాపతు గారికి గాని మదరాసు, ఎల్లవనేకు 10, హెచ్. ఆర్. బుతుసాపు వారికి గాని వ్రాసిన గ్రంథములు దొరక్క.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ వైద్యకరీక్షలు.

- ఫస్టు ఎం. బి. బి. ఎస్. 1-వ తరగతి గోవిందను ఉన్నిదక్, కె. ఎం. ముఖి రావు, జి. వెంకటసుబ్బరావు. ఇకర ప్యాసులు సి. ఓ. మెను. నెకండు ఎం. బి. బి. ఎస్. 2-వ తరగతి ఎం. జె. ఇత్తూపు, కృష్ణతంబి, పి. ఎ. మహావేదయ్య, ఆచంట పరబ్రహ్మం, రామకృష్ణ, పి. వి. రంగనాథం. ఇతర ప్యాసులు ఎల్. ఆచ్యుతకృష్ణ ఎస్. నాగస్వామి, బెట్రిస్ మార్గరెట్, వరదరాజ అయ్యంగారు. ఫస్టు ఎల్. ఎం. ఎస్. వి. ఎస్. ధర్మరాజ్ ప్యాసుగా నంగీకరింపబడిరి. నెకండు ఎల్. ఎం. ఎస్. పి. కేశవకృష్ణ ఎ. కృష్ణతంబి, పి. శ్రీరామచంద్రకృష్ణ (ప్యాసుగా నంగీకరింప బడిరి). ఎం. చెల్లాదొరై, డి. రాజ గోపాలకృష్ణ.

విజయనగరసభ

(స్వకీయ విలేఖనంబడి)

నిర్బంధితులైయున్న శ్రీయుత మహమ్మదాలీ సోదర ద్వయమును తదితరులను వెంటనే విడుదలచేయుటకు గాను హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించు నిమిత్తము మాపుర మండలి హిందూ మహమ్మదీయుల నేతలు ఈ నెల 7వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రము సుమారు 5 గంటలకు పాల్గులో, హోమయ్యల లీగువారి యాహ్వానమున సభగూడిరి. జి. రామ చంద్రరావు పంతులు గారు సభాధిపత్యము వహించి దేశభాషలో చక్కని ప్రసంగమును గావించిరి. అందు మీరు మహమ్మదాలీ సోదరులకు గల మతభక్తి రాజభక్తి కేశభక్తి వీనిని గురించియు, ఆయావారిని నూచించుటకు గాను వీరలాయా సందర్భముల గావించిన మహత్కార్యముల గురించియు, మొదట వారి పత్రికకు పిమ్మట 28 మాసములుగా వారికిని కలిగిన కష్టపరంపరల గూర్చియు, ఇట్లనే బెంగాలు మున్నగు రాష్ట్రములలో బహుదినములుగా నిర్బంధితులకు బాండ్ల యొన్న తదితరులను గూర్చియు, అందొక బెంగాలీయువకుడు ఆత్మహత్యను జేసుకొనుటకు గూర్చియు వివరించి, ఇండియా సంక్షేమకావసరము సి. బి. డి. కాఖ ఆంగ్లో ఇండియను పత్రికలు వీని మూలమున కలుగుచున్న దేశసంక్షోభమును గూర్చియు తదితర విషయములను గూర్చియు నూచించిరి. ఈ మహమ్మదీయ సోదరద్వయము జన్మచే సిద్ధించిన ఇస్లాము మతమం దభ్యంత్ర శ్రీతి కలవారే. కాని టర్కీయందు శ్రీతి కలవారు కారను నమ్మకము అనేకులకు కలదనియు, కాబట్టి వారల విడుదల దేశ కార్యాణమునకును దేశభావతికిని తోడ్పడును గాన హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు మా కోరికను మన్నింప ప్రార్థితులనియు చక్కగా వాగొనిరి.

పిమ్మట వి. వి. రమణయ్యగారు (క్రిష్టియన్) హిందూ మహమ్మదీయ క్రైస్తవమతములు మాటికిని నచ్చునట్లు వైవ ప్రార్థనమును గావించి నాటి సభాధ్యక్షుని వలెనే మహమ్మదాలీ సోదరులను గూర్చి చాలవరకు యుక్తియుక్తముగా ముచ్చటించి, ఈ క్రింది తీర్మానము నుపసాదించిరి.

“నర్ విలియం డిన్ మెంటు గారి ద్వారా గవర్న మెంటు వాస శ్రీయుత మహమ్మదాలీ, హేకతాలీగార్లు విడుదల చేయవలసి తెలియజేసి యున్నారు. శ్రీ గవర్న మెంటువారు తప్పు భోగట్టావైసి మహమ్మదాలీ హేకతాలీగార్లు, మన విరోధుల యందభిమానము చూపించుచున్నట్లును అందుచే వారలను విడుదల చేయుట కకకాశము లేదనియు తెలియపడదుట వ్యాయము కాదనియు అందుకు తగిన ఆధారములు లేననియు, వారలను వెంటనే విడుదలచేయుచున్నయి హిందూదేశ వైస్రాయి గారి కార్యదర్శిగారిని ఈసభవారు ప్రార్థింపుచున్నారు.”

శ్రీయుత (1) మాల్వీస్యయ్య యిబ్రహీముసాహేబు (2) మీర్ అలీరసాహేబు (3) మాల్వీగులాం మహమ్మద్ సాహేబుగార్లు హిందూస్థానీభాషలో సమయోచితముగా ప్రసంగించి వై తీర్మానమును బలపరిచి, (4) మహమ్మదు గాలబు సాహేబు అను 16 సంవత్సరముల యువకుడు హిందూ స్థానీలో చక్కని పద్యముల జదివిరి. పిమ్మట, (5) మలయం జగన్నాథంబయ్యగారు దేశ భాషలో వ్రాసి తెచ్చిన వ్యాసమును చదివి బ్రోత్సాహముచూపుచు వై తీర్మానమును బలపరిచిరి. (6) మీరాలి రొజాసాహేబుగారు తెచ్చిన యింగ్లీషు వ్యాసమును మాల్వీస్యయ్య అబరుహుస్సేనుగారు చదివి వై తీర్మానమును బలపరిచిరి. జాన్. వి. రమణయ్య గారు ఆంధ్రమున ప్రసంగించి వైవాచల ననుసరించిరి. పిమ్మట సభ్యులెల్లరను వై తీర్మానము నామోదించిరి.

II వైసీరాయివారికి, హిందూదేశ కార్యదర్శిగారికి వార్తాపత్రికలకు వైతీర్మానమును బంపుటకు సభాధ్యక్షుల కకార మొసంగుచు చరియొక తీర్మానము గావించబడినది.

పిమ్మట మువ్వన మహమ్మదీయదాలరచే హిందూ స్థానీలో వైవ ప్రార్థనము గావించబడి సభాధ్యక్షులకు వందనము లర్పించబడిన వెనుక సభ ముగిసింది. తోడనే, “హోమయ్యల లీగులో మువ్వన మహమ్మదీయ ప్రముఖులచేరి. ఇంకను మరికొందరు చేరవచ్చునట్లునున్నారు. నాటిసభ యంతర్గా ఘనీయులుగా జనుప్రదముగా ముగిసిండుటకును, అంతలో మహమ్మదాలీగారు మహమ్మదీయ మహాసభ కధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరని తెలియబడుచు సభ్యులంతయునంతసిందిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము.

కడచిన నెల 20 వ తేదీని బెజవాడయందు సమావేశమైన ప్రత్యేక కాంగ్రెసుహాసనా సమయమున మదనపల్లినుండి ఆంధ్రనాయకులగు నెమలి పట్టాభిరామారావు గారిట్లు సభకు వ్రాసిరి. దీనిని బట్టి పట్టాభి రామారావుగారికి ప్రత్యేక కాంగ్రెస్ రాష్ట్రోద్యమాభి మానము కల్పింతురు చున్నది. దీనితో దత్త మండ లాంఛనులను ఆంధ్రోద్యమమునకు సుముఖు లగుదురని యూహింపవచ్చును.

పూర్వసభలవలె గాక ఈ ప్రత్యేక ఆంధ్రమహాజన సభయందు జేయబోవు హిందూదేశ పరిపాలనా సంస్కరణములను గూర్చియున అభిప్రాయములను హిందూదేశ కార్యదర్శి గారి సయత్నమున బెట్టుటకై ఏర్పాటు చేయబడినది. తత్సంస్కరణములు ఇటీవల జరిగిన కార్యములచే నుపేక్షించుటకు వీలుకానిదయ్యెను.

గౌరవాస్థులయిన నా మిత్రులగు కీర్తిశేషులయిన దివానుబహదూరు ముట్నూరి ఆదినారాయణయ్య గారితో బాటు ఆంధ్రుల పురోభివృద్ధిని మోపించుటకై ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణము ముఖ్యవశ్యకముగాదని నేరకు నింతదనుక దలంచుచుండినవాడనే యైనను, పరిపాలనా సౌత్వము నిమిత్తము రాష్ట్రములను పునర్విభజించుట యావశ్యకమయ్యెనేని తద్విభజనము భావనుబట్టియే జరుగవలసి యుండునని మేమివ్వరమును నభిప్రాయపడి యుంటిమి.

కాంగ్రెసు ముసలీము కమితుల సంస్కరణములు రాష్ట్రముల పునర్విభజనమును దలపెట్టలేదు, కాని ప్రజాను మతిని బట్టి హిందూదేశముయొక్క సత్వరిపాలనము నిమిత్తమై ముఖ్య సంస్కరణముల గావించు నాలోచన జరుగుచున్న తరుణమునందు రాష్ట్రపునర్ విభజనమును, గూర్చిన తీర్మానము ఆలోచనార్హమైనదే. అందుచేత నేమియు గావించబోవు నాలోచనలలో నీ విషయమును జేర్చవలసినదని డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు తెచ్చిన తీర్మానమును నేను సంపూర్ణముగా నంగీకరించుచున్నాను.

కార్య మాచికనుండి రెండవవిషయము అనగా సాత్విక నిరోధ విషయమును దొలగించుటకై తమ పలుకుబడిని విని దూరింపవలయు నని మాత్రము మిమ్ము నేడుచున్నారు.

కార్యదర్శిగారును ప్రభుత్వములో వారి పక్షమున ప్రజలును దేశ హిత కార్యములగు సంస్కరణములను గూర్చి కాంతముగా నాలోచించుటకై సమ్మతించి యున్నారు. నెమ్మదిగా విషయచర్చ జరుగు సమయమున జడిపించుట కార్యాను కూలమునకు నరియైన మార్గముగాదు. ఆ విషయమును దీసి నేయుటకు విషయనిష్ఠాయక సంఘము అనులించునని నేదలంచుచున్నాను.

సభయొక్క విజయమును గాంక్షించుచున్నాను. నెమలి పట్టాభిరామారావు మదనపల్లి.

నూడెంట్లు సాంబశివా లైబరరీ. అమలాపురము.

ఈ విద్యార్థి పుస్తక భాండాగారము ది 1-1-17 వ తేదీని అమలాపురంలో అజ్ఞతపువారి నిధియందున్న కార్యదర్శి గారి స్వగృహమున సాంబశివునిపేటయందు స్థాపింపబడినది. అప్పటికి దీనియందు 200 పుస్తకములుమాత్రమే గలవు కాని ప్రస్తుతము 800 కు వైగా ఆంధ్రాంధ్రోద్య గ్రంథములు కలవు. వీనికై పాటుపడువారు విద్యార్థులేయైనను ఇప్పుడు వృద్ధిచేయబడినట్లే యికముందుమాడ క్రమక్రమముగా వృద్ధిచెంది సర్వోపయోగదగునని నానిశ్చయము. విద్యార్థులేకాక గ్రంథకర్తలుగూడ తమతమ గ్రంథముల సుచితముగా దీనికై సహాయము చేసి వృద్ధిచేయుటకు ప్రార్థితులు. — ఒకవిద్యార్థి.

ఆత్మబిజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దక్షిణమున సదాశివమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్ననైజా చక్కని గ్రంథము. కల రు. 1-1-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము ప్రాణువాట్ల 212, మదరాసు

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ అక్టోబరు నెల 11 వ తేది

గురువారము.

భారతజాతీయ నిర్మాణము

భారత జాతీయ జీవనమున నీ సమయము మహావర్ధనముయము. సామ్రాజ్యము భారతజాతి బహుత్వమును సాక్షాత్కరించుచున్నది. ఇక్కార్యమున కనుకూలకర్తృత్వమును, ప్రతికూలకర్తృత్వమును సంఘర్షణము జరుగుచున్నది. ఈ పోరాటములో జాతీయమహాశక్తి విజయము గాంచుట నిశ్చయము. ఈ పోరాటమును స్థూలదృష్టితో పరికించు వారికి, దేశము ఐకమత్యాభావముచే విచ్ఛిన్నమగునని దోచవచ్చును. సంఘసంస్కరణ పరాయణులు గొందరు, దేశములోని జాతివిభేదములు మతభేదములు, భాషాభేదములు, సమస్యగాని, భారతజాతీయత సాధ్యపడదని యాహించిరి. ఏక జాతి, ఏకమతము, ఏకభాష హిందూదేశములో ప్రబలుటకయి, యత్నిముల సలువవలయునని, వీరి యాశయము. వీరి యభిప్రాయముల ననుసరించి, ప్రాచీన కాంగ్రెసు నాయకులు గూడ దేశములో ఐకమత్యమునకు వేరుపురుగునన్న వై విభేదము లంతరించుట అవసరమని దలచిరి. కాని ఈ కార్యము సాధ్యముగాదని రానురాను సువ్యక్తమగుచున్నది. భారత దేశమున యేకజాతీయ నిర్మాణ మసంభవమనియు, సంయుక్త జాతీయత యే సాధ్యమనియు సువిదితము గాగలదు. అట్టి సంయుక్త జాతి యేర్పడుటకే, మనకనల యెదుట ప్రచండచలనము గలుగుచున్నది. ఈ సందిగ్ధ సమయమున, యిహ్మహా విచిత్రత్వమిది వీక్షింప గలవారు ధన్యులు. ఇట్టి ప్రచలనముచే జపాను, బ్రెజిల్, వెన్సుయెలా, రుస్సీదేశములు గదల్చబడి, జాతీయతా సాధనము నిర్మించినవి. హిందూదేశమునందు గూడ జాతీయనిర్మాణ తరుణ మాసన్నమయినది. ఇతరదేశము లందువలె నూతన చలనము పరివర్తనపు రూపమును దాల్చక, సక్రమ మార్గముల చరించుచున్నది. శాంతిపథము ద్రోక్కుచున్నది. ఇట్టి యభివృద్ధి, శాంతి కాల వాల మైన, హిందూదేశమునందే సాధ్యమగును. ప్రపంచమునందెల్ల హిందూదేశమే గమ్యస్థానము జేసుటకు సక్రమమార్గముల వీడక ప్రవర్తించుచున్నది. ఒక వంక బ్రాహ్మణేతరులు సాంఘిక, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యముల గోరుచున్నారు. దేశోపదేశ, క్రైస్తవులు మహమ్మదీయులు వారివ్యక్తిత్వముల గాఢానుకూల యత్నించుచున్నారు. ముస్లిముల నొక దేశభావలకు విద్యా విభావమున ప్రాముఖ్యము నొసగి, దేశపరిపాలనము స్వభావలో బహుకవలయునని గోరుచున్నారు. ఆంగ్లము ప్రత్యేక రాష్ట్రము గోరుచూ, హిందూదేశమున భాషైకరాష్ట్ర విభాగ మవసరమని, వివేచించుచున్నారు. దేశీయ మహాజనసభవారు సంస్కరణవిభావము ప్రచురించి, దానిని వెంటనే యవలంబించుట, దేశభావదయమున కవసరమని, హెచ్చరించుచున్నారు.

ఇట్టి స్థితిలో వేర్వేరుమార్గముల ద్రోక్కుచున్న నీ సమస్యల నన్నిటిని ప్రాస్థావ్యత్వోపాచయవారికి, దేశమునందభివృద్ధికి బహులు, దేశావధిమే స్వచ్ఛాస్త మగునని దోచుటలో

నాశ్వర్య మెద్దియునులేదు. ప్రాచీన కాంగ్రెసు నాయకులకును, సంఘ సంస్కార పక్షవలంబులకును, క్లిష్టభూయిష్టముగు ప్రస్తుతపరిస్థితులు జాత్యైక్యతకు, భంగకరముగ గాన్పించును. జాతీయవాదులు యభివృద్ధి కష్టపటుచున్నటుల దోచవచ్చును. జాతీయసాధ నిర్మాణము సాధ్యముగాదని నిరాశ జనింపవచ్చును. విభేదతూన్యమయిన భారతజాతిని నిర్మించుటకు మాటుగ, ప్రాచీన విభేదముల నెల్ల బైకి దెచ్చుచున్నటుల గాన్పించవచ్చును. దేశస్థితి యిటుల తారుమారగు చున్నందులకు వారు భేదపూరితులు గావచ్చును. ఇట్టి వేదమును, ఆశాభంగమును, ఇండియను సోషలిస్టార్యు పత్రిక యావారమున దెలిపినది. ఈ పత్రిక, సంఘసంస్కరణ వ్యాపనమునకై కృషిసల్పుచున్నది. జాతీయ సమస్యలను సంస్కరణ దృష్టితో వీక్షించుట కీ పత్రిక యలవాటు పడియున్నది. అందుచే, ప్రస్తుతస్థితి గూర్చి నీ తీరున వ్రాయుచున్నది.

“నూతన రాజకీయ వికాసమున, మనస్తాపమునకు కారణములగు గొన్ని చిహ్నములు గనపట్టుచున్నవి. భారతీయుల జీవితమందును, రాజ్యాంగమందును ప్రాచీనకాలమున ప్రబలియుండెడి గొన్ని విభేదభావములు కిరిగి తలయెత్తుచున్నవి. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు, దేశభాషా విద్యాలయములు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య నియామకములు, శాఖాధ్యయములు, మొదలగు చిహ్నము లన్నియు, ప్రాచీనచారిత్ర పరికించిన వారి కెల్లరకును, భయము గలుగజేయుచున్నవి. మన రాజకీయనాయకులు, తమ స్థానికావసరములబట్టి, ప్రత్యేకత బురికొల్పు భావముల నొకదాని వెనుక వేరొక దాని నంగీరించుచున్నారు. వాటిని కార్యక్రమమునంద మిమ్ముచున్నారు. హాస్తింజి ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యసూత్ర మంగీకరించిరి. కొన్ని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు దేశభాషా విద్యాలయముల కర్ణాగికార మొనగచున్నవి. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము జాతీయవిచ్ఛిన్నమునకు కారణమని దలచిన కాంగ్రెసు పక్షపాతు లిప్పుడు తమంతట భాషా ప్రాప్యజేతరుల సమాఖాన కరచికొనుటకై ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యావసరమును చాటుచున్నారు.... రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య సూత్రము అపాయకరమని జెప్పుటకు వీలు లేదు. ప్రాచీన హైందవ సామ్రాజ్యముల ముఖ్యలోకము రాష్ట్రీయ, స్థానిక సంఘసములకు దగిన యవకాశము లొసగక పోవుటయే. కాని యీ సూత్రమును ప్రత్యేక భావముల బురికొల్పు చిహ్నములతో గలిపి ముడిబెట్టుట జూడ, మనము జేసుకుకు జోవుచున్నామని సందియము గలుగుచున్నది. ముఖ్యముగ, కొన్ని భాగములలో ఆంగ్లవిద్యకు ప్రతికూల భావము జూపుట జూడ, మాకు ననుమాన భయములకు కారణమగు చున్నది.”

వైవాక్యముల గమనించిన, సోషల్ రిఫార్మరు పత్రికాధిపతికి నభివృద్ధికి భంగకరముగ గాన్పించునవి, ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణము, దేశభాషా ప్రాముఖ్యము. వీరి భయమునకు కారణ మీవిషయములు ఏక జాతీయనిర్మాణమునకు భంగము కలిగించునని యే యని కరతలామలక మగుచున్నది. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము జాతివిభేదముల బెంచుననియు, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రములు భాషాభేదముల బెంచుననియు, దేశభాషలకు ప్రాముఖ్యము నొసగుటచే, నాగరికత కాటపట్టున ఆంగ్లభాషా ప్రాబల్యము దగ్గి, ప్రాప్యత్య నాగ

రికత హిందూదేశమున గావించుచున్న మహా పకారములు రూపు మాయుననియు వీరికి భీతి గలుగుచున్నది. వీరి సంభ్రమమునకు కారణము గన్పట్టును. ఏలనన ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముచే, అభివృద్ధియందు వెనుకంజ వైచిన జాతులు రాజకీయ విషయము లందు పాల్గొనుట కుత్సాహమేర్పడును. ఆ యత్సాహ మతిశయించిన కొలదిని, వారి సాంఘికస్థితి యభివృద్ధి జెంచును. క్రమక్రమముగ యున్నత జాతులతో సమానముగ స్థాన మాక్రమించుటకు, వారికి అవకాశము లేర్పడును. అందుచే సాంఘిక విభేద తీవ్రత దగ్గుట నిశ్చయము. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగముచే, పరిపాలనమునందు ప్రజాసామాన్యము పాల్గొనుట కవకాశము లేర్పడును. ఆంగ్ల విద్యాధికులకును, తదితరులకును, గల విభేదములపుడు దొలగును. భారతీయుల కోర్కెలు, ఆంగ్ల విద్యాధికులనుండియే వెలువడుచున్నవి గాని, ప్రజాసామాన్యమున కవి సంబంధించినవి గావని, యపవాదుల నుడుపుటకు వీలుదప్పదు. దేశభాషలకు ప్రాముఖ్యము నొసగుటచే, ప్రజాసామాన్యమున కున్నతవిద్య యందుబాటులో నుండును. విద్యను దేశమునందంతటను వ్యాపింపజేయుటకు సులభమార్గ మేర్పడును. జనసామాన్యమున విద్య వ్యాపింపగ నే, యుక్తాయుక్త వివక్షణ గలుగుటయు, దన్మాతమున సాంఘిక విభేద తీవ్రత యంతరించుటయు జరుగగలదు.

దేశమదు మతభేదములు గలవు. భాషాభేదములు గలవు. శాఖాభేదములు గలవు. ఈ విభేదముల నుపేక్షించి, జాతీయ నిర్మాణమున కిది వరకు ప్రారంభించితిమి. వీటిని నిర్మూలించి, ఏక జాతీయతను నెలకొల్పుట దలపెట్టితిమి. ఈ విభావముచే గలిగిన ప్రమాదముల నిపుడు గుర్తింపవలసిన తరుణ మాసన్న మయినది. ఇప్పుడు గూడ ప్రాచీన సిద్ధాంతములనే విశ్వసించుచుండినచో, జాతీయ నిర్మాణము సాధ్యపడదు. అందుచే యీ భేదముల గుర్తించి, వీటిని జాతీయ జీవితమునకు సహకారిగ చేసికొనక తప్పదు. జాతీయ నాయకు లీ మార్గ మనుసరించుట రాజనీతి గాని, దౌర్బల్య మెన్నిటికిని కాజాలదు. జాతీయ నిర్మాణము సులభసాధ్యమగునది గాను, జాతీయ మోక్షమునకు సూటియగు మార్గ మెద్దియును లేదు. కార్యమునకు ప్రతీకార మట్లు గలిగించుచుండును. వివిధశక్తు లొంఘాంటితో పోరాటము నొచ్చుచుండును. రాజకీయ జీవితమున, జాతీయైక్యతకొరకు లొంగవలసినచోట లొంగుచుండవలయును. పట్టుదలతో బనిచేయవలసికొనెట్లు, ఎట్టి సమాధాన మంగీకరింపక బనిచేయు చుండవలయును. దూరదృష్టితో దేశావసరముల పరికించుచుండవలయును. పరిస్థితులలో మార్పు గలిగిన, కార్యక్రమములో దాని ననుసరించి మార్పు గలుగవలెను. హిందూదేశమునందు గల వివిధోద్యమాలయందును, గమ్యస్థాన మొక్కటియే గాన్పించు చున్నది. దేశభావదయమే యన్నిటికిని ప్రోత్సాహము గలుగుజేయు చున్నది. ఎట్టి యుద్యమమయినను, జాతీయ జీవితమునకు భంగము కలిగింపక, జాతీయాశయములకు దోహద మొనగుచో, ఆయుద్యమముచే దేశావధిము వాటిల్లజాలదు. అందుచే జాతీయ నిర్మాణమునకు, ప్రస్తుత పరిస్థితులనుకూలములుగ గాన్పించుచున్నవి. సోషలిస్ట్ రిఫార్మరుపత్రికయొక్క భీతికి కారణము గావరాదు.

మొదటి పాఠ్యము.

మొదటి పాఠ్యము తానింతవరకును పొందిన విజయముల గూర్చి నిట్లు వ్రాసినది.

“మా కృషిలో నొక భాగము సంపూర్ణమునది. యూరపియను సంఘమున ప్రభోధము గలిగించితిమి. ఉన్నత భావముల గల విపరీత స్వభావుల తప్పు, మిగిలినవా రందరిని నేకాభిప్రాయుల జేసితిమి. అవసరమగు సంఘ నిర్మాణము నింగ్లండులో గావించి, పని ప్రారంభించితిమి. కొంతకాలమువరకు, నింకొక ప్రదేశమున దాందోళనము గావించవలయును. పార్లమెంటు సభ వచ్చేవారము ప్రారంభ మగును. ఇందుచే నీ దేశములో మేమును, మా స్నేహితులును, యూరపియను సంఘము వారందరును గావించవలసిన కార్యము లేదని తలంప కూడదు. కాని యిప్పుడు గావించవలసిన కార్యస్వభావము వేరు. యూరపియను సంఘమునకు రాజకీయ విషయములపై గల యుదాసీనతను బోగొట్టి, కావలసిన యేర్పాట్లను గావించితిమి. సమయమునకు దగినట్లు, హాంబూలు వాడల యక్రమములగూర్చి బని బూతుకు వెనుదీయము. కాని యూరపియను సంఘపు కార్యవిధానమును నిర్దేశించుటకు మేమిప్పుడు ముఖ్యముగ దలపెట్టితిమి. మద్రాసు మొయిలు నాటకమునకు అంత్యము సమీపించిన దని గొందరిందుచే దలంపవచ్చును. మేము నిర్వహించునది నాటక ప్రదర్శనయినది లేనిది, మరికొన్ని వారములలో దెలియగలదు. ఫలితమునకై విశ్వాసముతో నేమరు జూచెదము.”

హిందూ దేశమునకు గొలది కాలములో, మొయిలుపత్రిక భావినూచన ప్రకార మెట్టివివత్తు సంభవించునన్నదో తెలియరాదు. మొయిలుపత్రిక యిట్టి ఫలితము జేయవలయు ఇంగ్లండులోనేయే యంత్రముల నుపయోగించుచున్నదో, వాటి వివరముల దెలుపలేదు. ఇంతవరకును మొయిలుపత్రిక సూచించిన బెదరింపులు నిరుపయోగములయినవి. ఒక తంత్రీవార్తతో మాంటాగూగాని పదభ్రష్టల జేయగలుగుదునను పంతము వ్యర్థమయినది. యూరపియను సంఘముంతయు తనపక్షము జేరినదను వార్త, మద్రాసు టైముస్ పత్రికచే యసత్యమని ధృవపరుపబడినది. ఈ రెండు విషయములలోను, మొయిలుపత్రిక యలజడి నాటకప్రదర్శనమువలెనే పరిణమించెను. పార్లమెంటు సభలో తలక్రిందులు గావించు నను బెదరిం పెంతవరకు సఫలత జెందునో, జూడవలసియున్నది.

ఏది యెట్లున్నను, జాతీయాశయములు సఫలత జెందకుండ మొయిలు పత్రిక తనచేతనంత వర్తక పట్టుదలతో బనిచేయుచున్న దనుట స్పష్టము. మొయిలు పత్రికాధిపతికి, తోడిదేశీయులనే కులు సాయము జేయుచున్నారనుటకును సందియము లేదు. ఇందుకు ప్రతిక్రియగ, నెట్టి కృషిని భారతీయులు సల్పుచున్నారు? నిర్బంధితుల విడుదలతో కార్యభారము ముగిసినదని కొందరు దలచుచున్నట్లుల గాన్పించుచున్నది. మేమిదివరకు చెలిపినట్లు, కార్యభారమంతయు మున్నుండే గలదు. బిసెంటుగారును వారి సహకారులును, విజయ యాత్రల సల్పుట ముగియలేదు. మిగిలిన దేశభక్తులు గొందరు, కాంగ్రెసు సంస్కరణవ్రతము పై సంతకముల గైకొనుటకు కృషిసలుపుచున్నారు. ఆంగ్ల దేశమునందు, ప్రతికూలాంధోళనము నిరుపయోగమగునట్లుల గావించుటకు భారతీయులు కార్యభారము వహింపలేదు. రానున్న పార్లమెంటు సభలో, హైందవ రాజ్యాంగ సంస్కరణవిధానము చర్చింపబడును. ఈ లోపుగనే, ఆంగ్ల దేశమునకు

గొందరు ప్రముఖులు వెడలి అందోళనము జరిపి యుండినచో, మొయిలుపత్రికాంధోళన ము నకు కొంత ప్రతికారము గలిగియుండేది. ఇకముందయినను, ఆంగ్ల దేశము భారతదేశాభిప్రాయమునకు సుముఖత జూపునట్లుల ప్రయత్నించుట ముఖ్యధర్మమని దేశీయులు గ్రహింపవలయును.

—(o)—

హిందూ - మహమ్మదీయ సమ్మేళనము

మహమ్మదీయ లనేకవత్సరములు హిందువులతో రాజకీయ విషయములలో నేకీభవింపక, దేశీయమహాజన సభాకార్యములందు పాల్గొనక యుండిరి. వంగదేశ విభజన సమయమున మహమ్మదీయులకును, హిందువులకును కక్షలు ప్రబలమయ్యెను. రాజకీయ పరిజ్ఞానము మహమ్మదీయులలో వ్యాపించిన కొలదిని యవి సమసిబోవ జూచెను. మహమ్మదీయ సంఘమువారును, దేశీయ మహాసభ వారును లక్ష్యభూమిలో నేకాభిప్రాయములనే వ్యక్తపరచిరి. రాజకీయ సంస్కరణ విధానమును రెండు సంఘములును గలసి యంగీకరించినవి. మహమ్మదీయులు గోరిన ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమునకు హిందువులు మహాపూర్వకముగ నంగీకారము సూపిరి. హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును సంయోగము రానురాను ప్రబలమగుచున్నది. జాతీయ జీవితమునం దిదియొక శుభచిహ్నము. మహమ్మదీయ నిర్బంధితుల విడుదలకు హిందువులు గూడ కృషిసలుపుచున్నారు. భారతజాతీయందు ముఖ్యాంగములగు హిందూ మహమ్మదీయుల సమ్మేళనమునకు జాతీయాశయ ప్రతిపక్షులు గొందరు విముఖత జూపుచున్నారు. ఈ సంయోగము జెరుకలేక, దానిని చులకన జేయుచున్నారు. మొయిలు పత్రికలో “బంగన పత్రి”యను పేరుతో నొకరీతివయ్యె వ్రాయుచు వీరి సమ్మేళనము వట్టి బూటక మని జెప్పించిరి.

కొలది దినములలో దసరాపండుగయు, మొహరముపండుగయు నొకకాలముదే జరుగ గలవు. ఈ పండుగలలో నుభయ సంఘములకును పోరాటములు లేకుండ జరిగినచో, ఈ సమ్మేళనము కొంతవరకు నిజము గావచ్చుననియు, శాంతిని స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారి సాయ మనసరమయినచో, భారతజాత్యైక్యత ఇప్పుడు సాధ్యము గాదని వ్యక్తమగుననియు వీరు వ్రాయుచున్నారు. ఇట్టి విలేఖరులు, మత వైషమ్యము లేపుట పోరాటములకు దారిజూపునా అని గనిపెట్టుకొని యుందురు. ఈ సమయమున, హిందువులును మహమ్మదీయులును సహనభావముతో పండుగల జరిపి, హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనమును బలపరచెదరు గాక! ప్రతిపక్షుల యాశలకు భంగము గలిగించెదరుగాక!

—

హాస్తిమనుగారు

వీరు బొంబాయి క్రానికలు పత్రికాధిపత్యమును చాలించుకొనిరని, నేటి తంత్రీవార్తలలో గాననగును. ఈ వార్త భారతీయుల కనేకులకు విచారము గలిగించక మాకదు. దేశమున నిర్బంధ విధాన మమలుగో జెట్టబడినసమయమున, హాస్తిమనుగారు తమ ధీశక్తుల నన్నిటిని వినియోగించి, భారతీయుల కత్యంతసహాయము గావించిరి. వారి యాజమాన్యమున బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక, యత్యున్నత స్థాన మలంకరించెను. జాతీయాశయములను నిర్భయముగ వెలిబుచ్చెను. హాస్తిమనుగారు పత్రికాధిపతుల సంఘ మేర్పరచి, రాజప్రతినిధిగారితో ముద్రాయంత్రణశాసనమును రద్దు గావించవలయు నని నివేదించి యుండిరి.

లక్ష్యభూమిలో జరిగిన జాతీయ మహాసభలో పాల్గొనిరి. అట్టి యుదాహరణములు గల హాస్తిమనుగారు బొంబాయి క్రానికలు పత్రికను విడువవలసి వచ్చుట దేశమునకు నష్టవాయకము. హాస్తిమనుగారివంటి ఆంగ్లదేశీయుల విడనాడుట కిదిసమయముగాదు. అందుచే దేశీయులు వారి యుపయోగమును పూర్ణముగ బడయప్రయత్నింతురు గాక!

—(o)—

[మహాత్మా గాంధీగారి విప్లవము]

రైట్ ఆనరబిల్ ఇ. ఎస్. మాంటేగ్ ఎం. పి హిందూదేశ రాజ్యాంగ మంత్రి గారికి.

చెన్నపురి రాజధానియందలి బ్రిటిషు ప్రజలు విభేదముతో సమర్పించుకొనిన విజ్ఞాపనము.

1. అఖిలభారత దేశీయ మహాసభయొక్కయు, మహమ్మదీయ మహాసభ యొక్కయు, స్థాయి సంఘములచే తయారుచేయబడి గడచిన సంతకమునందు దేశీయమహాసభా, మహమ్మదీయ మహాసభల యందు అదజిచ్చేయ ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింప బడిన స్వరాజ్యవిధానమును మీ విజ్ఞాపకులకును మేము బాగుగా యోచించి బోధపడచుకొంటిమి.

2. ఆ విధానమును మే మొప్పుకొంటిమి.

3. హిందూ దేశపు శ్రేయస్సునకును, ఆంగ్ల ప్రామాణ్యపు శ్రేయస్సునకును వైన జెప్పబడిన విధానమునందు సూచించబడిన సంస్కరణములు అత్యవసరము. ఇది మీ విజ్ఞాపకుల సవినయమగు అభిప్రాయము.

4. అట్టి సంస్కరణములు లేనిదే హిందూ దేశమునకు వాస్తవముగ సంతృప్తి కలుగు స్థితి కలుగదని విజ్ఞాపకుల నిశ్చయము.

ఈ కారణములవలన తమరు సంస్కరణవిధానములను బాగుగా యోచించి అంగీకరించి, అందు మూలముగా జాతీయాశయమును ఫలప్రదము చేయుటకు తా మిందూరము విశేష ప్రయాసముతో వచ్చిన కార్యమును జయప్రదముగ నిర్వహించెదరుగాక యని విభేయులపై వేడుచున్నాము.

దయాపూరితహృదయంతలగు మీ రొనర్పు ఈ కార్యమునకు మీ విజ్ఞాపకు లేంతయు కృతజ్ఞులు.

మహాత్మా గాంధీగారు హిందూదేశమంత్రయైన మాంటేగూగారి సమర్పించబడిన విప్లవ మిచట ముద్రింపబడినది. ఈ విప్లవములోని యంశములను బాగుగ గ్రహించి రాజ్యాంగ సంస్కరణములను బడయుటకై భారతీయులందరును పాటుపడవలసి యుండును. హిందూ దేశ మంత్రీ మన దృఢసంకల్పమును లక్షలకొలది సంతకములు గల మహాజనల ద్వారా తెలుపుట ధర్మము. పత్రికా సాతరులు జాతీయ మహాసభయను మహమ్మదీయ మహాసభయను నిర్ణయించిన సంస్కరణ విధానమును దాము గ్రహించియును నితరులకు బోధించియును స్వరాజ్యభావవ్యాప్తికై పనిబూని తమ కర్తవ్యమును నిర్వహించుటకు ప్రార్థితులు. సమయము నిండిన ప్రయోజనము గలుగ నేరదు. ఆసక్తిగైన సమయమును సంకల్పప్రాప్తికై వినియోగించుటయే వివేకము. దేశబాంధవులందఱును సభిధర్మమును గ్రహించి కార్యవరతంత్రులై యథార్థుని దేశ సేవను జేసి విజయమును బడయుదురు గాత!

వృత్తాంతములు

పంజాబు లెస్సెంటు గవర్నరుగారు 10వ తేదీని సింలా నగరమును వీడిరి. ప్రధాన సాక్షాత్కారమున సెంటు గవర్నరును చేరెను.

గోటుబ్రతునకు విరాళముగ నొసగుటకు సింహళ ద్వీపమున స్థాపితమైన ప్రేమియము బాండు చందాలు పూర్తి చేయబడెను. ఇరుగదియేగులకుల పదునైదు నేల రూపాయల చందా వసూలయ్యెను.

గతవారములో ఒకనాటిరాత్రి విశాఖపట్నంజిల్లా గంజామ జిల్లా జంక్షనులోనుండు అన్ని గ్రామములకు భూకంపము గలిగిన మాట వాస్తవమే! అరణిమిమముండినది.

శ్రీకాకుళంలో మహాలక్ష్మిమోటరు సర్వీసుబండి ఆమిదాలనల్ల స్టేషనునుండి శ్రీకాకుళము వచ్చి నిర్ణయ స్థలమున నిలచుండి తిరిగి వెనుకకు నడచినది. మూటలు మోయవచ్చిన మంగలి కుట్టువాడు ఉండలక్రిందబడి చనిపోయినాడు.

లాహోరు నగరమునందు ఎర్రెస్టు వృద్ధుగారు "పౌర త్వసిద్ధికి విద్యావ్యవస్థ"ను గూర్చి బ్రాహ్మహోలులో నుపన్యాస మొనగిరి. ఇది ఈశ్వరి కను చెందవ ఉపన్యాసము వృద్ధుదంపతులు నిన్నరాత్రి లాహోరు నుండి ఢిల్లీకి బయలుదేరిరి.

కడచిన నెల శ్రీకాకుళములో గుజరాతీపేట యం దొక శ్రీ, తన కుండిన శ్రీ సంబంధము జబ్బుచే బాధమెం దతేక నడిలోపడి చనిపోయినది. శరీరముపై 6 తుల్య బంగారమును, 100 తుల్య వెండియు కలవు. 3 దినములు కడచిన వెనుక శవ మొకరాయి చెంత మెట్ట దగిలినది. సామ్యము ఒంటి మీదనే యుండెను.

బీసెంటుగారు బొంబాయి కరుగుట:- బీసెంటు గారు ఆరంభేలు వాడియాగారల సహితముగ నిన్నటి దినము బొంబాయి కేసెను. బొంబాయి హోమయూలీసు కాఫు వారు వారి నాదరించుట కనేక ప్రయత్నముల గావించిరి. ఆనేకమంఠిపారులు గుంపులు గుంపులుగ రెయిల్వేస్టేషనున కేసి "కంవేమార" ధ్వజులతో వారి నాదరించిరి. హోమయూలీసు సహాధ్యక్షుడు వారిముగ్గురను సత్కరించెను. హోమయూలీసు సభ్యులందఱును హోమయూలీసు పతాకమును మున్నుకుకొని నడువసాగిరి. ఆభివందనలును, పలకరింపులును పూర్తయిన పిదప మోటారుబండ్లు మొదలగువానితో పెద్ద ఉత్సవము బయలుదేరి భారతీయులకు పెద్ద పెద్ద పిళ్ళు లన్నిటిని దాటి వై నాబాగునకు బోయెను.

తెనాలి-గుంటూరు రైల్వే

ఈ రైలుమార్గమును ప్రభుత్వమువారు దేశ రక్షకశాసనముక్రింద మూసివైచిరిని, నేటి మదరాసు ఆంధ్ర సదరను మరాటారైల్వేవారి ప్రకటనమున గాననగును. సంగ్రామావసరములకు, ప్రజలు గొన్ని యిబ్బందులకు లోనగుట తప్పదు.

కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానము

ఈ విధానము గూర్చి ప్రజలకు తెలిపి వారి సమ్మతి నైకొనుటకు గుజరాతి సభవారు అయిదు జిల్లాలలో 17 స్థలములయందు బని ప్రారంభించిరి. మారుమూల గ్రామములకు గూడ కార్యపరుల బంపి, అక్కడ సభల గావించుచున్నారు. కాంగ్రెసు విధాన మవసరమని తీర్మానము లంగీకరింప బడుచున్నవి. ఇట్టి పనికై మదరాసు రాష్ట్రము నందు గూడ బని సాగుచున్నది. మిగిలిన రాష్ట్రములు గూడ త్వరలో కార్యక్రమమునకు గడంగెదరని దలచుచున్నాము. ఆంధ్రులు కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానమును వ్యాపింపజేయుటయే గాక, రాష్ట్రసమస్యను గూడ ఎల్లరచే నొప్పింప పలసిన యవసరము గలదు. అందుచే కార్యభారము బాలగలదు. ఈ కార్యమును, ఆంధ్రులు కట్టుదలతో, నిర్వహించుట ధర్మమని, వారికి వేదించుచున్నారము.

మాంటాగ్యుగారితో మనదేశమునకు వచ్చుచున్న వారికి హిందూదేశమున హృదయ పూర్వక మగు స్వాగత మొసంగబడును. అందు డన్నామూరు ప్రభువుగా రొకరు వీరు విశాలాక్షయముల గలవారు. విగ్గాండు కన్వెన్షనుకు అధ్యక్షులుగా నుండదగినవారని ఆనేకుల యభిప్రాయము. రాబర్టుగారు చెందవారు. వీరికి మనదేశము నెడల గల అభిప్రాయము నెల్లరకును దెల్లమే! కావున, యిప్పటివరకు వీరి రాక మనదేశమునకు లాభకరముగ నే యుండునని తోచుచున్నది.

శ్రీకాకుళమునమీపమున నున్న సిద్ధాంత మను గ్రామమునందు కొద్దిరోజులక్రిందట పులిబాడ కనబడెను. మువ్వయ వెలవారు ఒకనాటిరాత్రి పొంచియుండి దీనివై తుపాకులు కాల్చిరి. పులికి మంచిగాయలులు తగిలినను ఒకనివై బడి కాలు చీల్చివేసినది. పులియు చచ్చినది. మరునాడే చచ్చిన పులిని, గాయము తగిలిన వానిని శ్రీకాకుళమునకు తెచ్చిరి. గాయము తగిలిన వెలమ ఆసుపత్రిలో మరణించెను. పులితోక కొనరకు 7 మూరలపొడవు. పులిని చంపిన తక్కిన యిద్దరికి బహుమాన మొసగబడెను.

క్రోత్తప్రిన్సిపలు, విద్యార్థులయనవృత్తి:- సింధుకళాకాలా విద్యార్థులు 10 వ తేదీని కట్టుగట్టి, కళాకాలకు మిల్లరు అను యూరోపియను క్రొత్తక్ర ప్రిన్సిపలుగ నేమింపబడెను. వెనుకటి ప్రిన్సిపలు ఫారెలుగారు మరణించినది మొదలు ప్రొఫెసరు సహానిగారె ప్రిన్సిపలుగ పనిచేయుచుండిరి. సహానిగారిని యిప్పుడుగూడ ప్రిన్సిపలుగ నుండవలసినదని విద్యార్థులు కట్టుగట్టిరి. మిల్లరుగారు నేటియదయమున ఛార్జి పుచ్చుకొనిరి కళాకాలయందు పరీక్షలు జరుగుచున్నవి. విద్యార్థులలో నాలుగవపాలు పరీక్షకు వచ్చిరి.

సంగం స్వరాజ్యసమితి:- నెల్లూరు జిల్లాసంగం గ్రామమునందుగల స్వరాజ్యసమితికి కార్యదర్శి కావలి చెంచయ్యగారు దాని వృత్తాంతము నిటులు తెలుపుచున్నారు. ఆ సమితియందు క్రొత్తగ జేరిన సభ్యులు గలిసి ఇప్పుడు 15 మంది సభ్యులు గలరు. సభ్యులందు విశేషభాగము బ్రాహ్మజాతరులు గలరు. శ్రీమతి బెజంతుగారి నిర్బంధావాస విమోచనము గలిగినపుడు సభ్యులు మహాత్మ్యమునజేసి కొబ్బరి మిఠాయిలుపంచివెట్టిరి. సమితివారు కార్యదర్శికి పంపవలసిన ద్రవ్యమును మాసాంతములోపల పంపుట కేర్పాటు చేయబడినది.

లక్ష్మణపురి హోమయూలీసు:- లక్ష్మణపురి హోమయూలీసువారి యాజమాన్యమున పెద్దబహిరంగసభ గావించబడెను. 2000 కంటె సెట్టుకు సభ్యులుసభకువచ్చేసిరి. రాయి బహద్దరు డాక్టరు ఎం. ఎస్. ఓహాదేదారుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. అధ్యక్షులు తమ యుపన్యాసమున ప్రస్తుతస్థితి సంతయువివరించి సభాదేశమును సభికులకు స్పష్టముగ తెలిపిరి. అంగ్లోఇండియను పత్రికల వాక్కుల గర్వించుచు మహాదు ఆలీగారు యావద్భారత మహామృదీయ సభ కి గ్రాసనాధిపతి గను, మాంటెగుగారి సందర్శింప సంబంధు ప్రతినిధి సంఘ సభ్యునిగను ఎన్నుకొనబడిన సంగతిని శెషవచన తనిని నింక వెంటనే విడువదగునని చెప్పిరి.

సింధు మహామృదీయులు, హోమయూలీసు:- సింధు మహామృదీయ సమాజము గతఆదివారమునాడు సుక్కుటలో సమావేశమయ్యెను. సింధురాష్ట్రమునందలి మహామృదీయులు స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యమునకు సన్నద్ధులై యుండలే దనియు దొరతనమువారా స్వాతంత్ర్యము నొసగనుండినచో జనసంఖ్యను బట్టి మహామృదీయులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మియవలసినదనియు, సభలో నొకతీర్మాక మొనర్చబడెను. సింధు మహామృదీయులు చెండు భాగములై ఉభయమును రాజీనామా పూర్వకముగ వైతీర్మానము నొసర్పిరి. మహామృదీయ సమాజాధ్యక్షుడు ఖాను బహద్దరు పీర్చుక్కుగారు మాంటెగుగారికి పంపుకొను విన్నపమున సింధుమహామృదీయులు స్వపరిపాలనమునకు వ్యతిరేకించి యుండిరిని యందుహరించిరి. కాని కరాచిమున్నగు నితరప్రదేశములయందున్న మహామృదీయులు కొండరి కీభావము సరిపడక తమ నాయకుడగు గౌ. జి. ఎస్. భూగిగారి ద్వారా యసమ్మతమును వెలువరించిరి. ఈవర్గము వారు చెండుమాడు వారము లాంహాళన మొనర్పిరి. హైదరాబాదు నగరములో సమాజసమావేశము జరిపించుటకై గూడ యత్నముల మొనర్పిరి.

కలకత్తా నగరమునందు కొలది దినముల క్రిందట నొక సి. ఐ. డి. ఉద్యోగిసాయికు బహుద్రుడైన మహామృదీయుని మూటలో అయిదుగుండబారుడు (తుపాకిని) జూచి వాని బట్టుకొనెను. తన మూటలో తుపాకియుండుట జూచి అతడు తెల్లబోయెను. ఎట్లువచ్చెనని యుద్యోగిప్రశ్నింప యొక స్నేహితుడు తన కామూట యప్పుకై పెసనియు, అందు ఖురానున్నదని తన కతడు చెప్పెననియు, చెండు నిమిషములలోనే వచ్చెద నాగు డనియు నతడు బయల్పడెనెను. కాని చెప్పినవేళకు రాజాలకపోయెను. సంగతిసందర్భముల పరిశోధింపగా ముద్దాయిచెప్పినది నిజమయ్యెను. డెప్యూటీకమిషనరుగారు బహుద్రుడైనను విడచివెట్టిరి. బలాహింసకు అనువాదతని మీద గిట్టక నీసిస్ట్రోలునతని కంటగట్టి నలుల పోగీస్తవారు తెలిసికొనిరి.

హార్ని మనుగారు; "బొంబాయి క్రానికలు:- అక్టోబరు 11 వ తేదీ నాటి (నేటి) బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక ప్రధానవ్యాసమున బి. జి. హార్ని మనుగారిట్లు వ్రాసిరి. వీరిది వరకు 4 1/2 సంవత్సరములనుండి ఈ పత్రికకు సంపాదకులుగ నుండిరి. పత్రికారంభమైన దానిక వారే సంపాదకులుగ నున్నారు. నేటినుండియు వారు పత్రికయొక్క సంపాదకీయములకు తాను బాధ్యుడు కాడు. చదువరులను తమకు నెల విప్పింప గోరిరి. తానెల పని మానుకొనవలసినదనిచ్చినదియు తెలుపుచు వారి సంగతుల తెలుపుచున్నాడు. తమకును పత్రికాధిపతులకును అన్యోన్యవిశ్వాసమునకు పోసిగలుగుటవలన తాము తమ ఆత్మగౌరవమునకు లోపము రాకుండ, పత్రికా సంపాదకత్వమును పూనుకొనలేదు. గనుక తాము పనిని విడుచుకొనవలసినదనిచ్చినది. అయిన బొంబాయి నగరమునందును హిందూదేశమునందు చదువ నేర్పినవారలకును తమ విశేష కాలము వరకును సంబంధ ముండక పోదని గూడ వారందుదహరించిరి.

ఒంగోలు తాలూకా అల్లూరువాస్తవ్యులు బ్రహ్మశ్రీ కొంపల్లి శరభయ్య అయ్యవారగారు రమారమి రెక్కి సంవత్సరములకు పూర్వము 1, 96, 000 తైవకణాచ్చనను చేయుటకు ప్రక్రిమించిరి. ఇంతవరకును 50, 000 మహేశ్వరుల కర్పన చేసిరి. ప్రస్తుతము వారు గుంటూరు జిల్లాలోని ఈ మనిగ్రామమునందు నాలుగుమాసములనుండియు అగ్రామస్థుల సహాయము వలన గణార్చనను జేయుచున్నారు. అనుదినము 100 మాహేశ్వరుల కర్పనచుచున్నది. ఈ మహాశ్రవము విశేషమైన వ్యయప్రయాసలతో గూడిన కార్యమైయున్నది. తైవులును తైవమతాభిమానులును శరభయ్య అయ్యవారగారికి తగినసహాయముచేసి వారిప్రతిము సమాప్తిని జేయుటకు పార్శిత్తులు. ఇంతవరకును వారిప్రతిము సాగుటకై సాహాయముచేసిన వారందరకును అయ్యవారగారు కృతజ్ఞులు. భక్తిపరతంత్రులు ప్రతసమాప్తికై సహాయమును చేయుటకును చేయించుటకును పార్శిత్తులు.

సేలంజిల్లా హోమయూలీసు ఉద్దవపల్లి గ్రామము నందు 7-10-17 తేదీని శ్రీయత కలమంగలము వెంకటాచార్యుల వారి అధ్యక్షతక్రింద నొక సభజరిగెను. అధ్యక్షులు సహకార సంఘము ఫలని ప్రయోజనములను గూర్చి తేటతెల్లముగ నుపన్యసించిన తర్వాత, ఈ గ్రామమునం దొక సహకార నిధిని సంఘమును స్థాపించుటకు సభాసదులచే నామోదింపబడి, తదర్థమై సేలం అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు వారికి మెంబర్ల సంతకములతో విన్నపము ఆస్తిస్టేటుమెంటును బంపబడుటకు తీర్మానించబడెను. స్వరాజ్యము:- నాటిరాత్రి 8 గంటలకు కూడిన సభయందు శ్రీయత రామయ్య నాయుడుగారి అగ్రాసనాధిపత్యమున, శ్రీయత కలమంగలము వెంకటాచార్యులవల్లన, శ్రీయత శానమాపు కుబ్జరామయ్యగారి వల్లన, స్వరాజ్యమును గూర్చి మృదుమధుర వైచిని తెలుగున నుపన్యసించ బడియె. తర్వాతస్వరాజ్యము యెల్లూచే నామోదించబడి, ప్రస్తుతమున ఐకోపా మహాసంగ్రామమున, ధర్మ సంస్థాపనార్థమై దీక్ష వహించిన. మన బ్రిటిషు ప్రభువులకు జముము కలుగు గాత యను పరమేశ్వర ప్రార్థనలో 4 వ విరమింపబడియె- వెంకటరమణప్ప.

చాఫనరుకు జుల్గానా:- ఎల్. ఇ. వీరరావు నయ్యుగారి మోటారుబండిని నడుపు వశివుద్దీను నెవ్రెంబరు నెల 22-వ తేదీని పగలు 10 గంటలకు హంటురోడ్డునందు బండి సతివేగముగ నడవినందులకు అతనికి రు15 లు జుల్గానా వేయబడెను. లైసెన్సు 2 నెలల వరకును రద్దుకరవబడెను.

సింహ

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త.

సింహ, అక్టోబరు 8:— ఈ సేల 8 తేదీన హిందూజేశ కార్యదర్శిగారు రాజప్రతినిధిగారికి తంత్రీవార్త నంపిరి.

బ్రిటిషరంగమున చాల యనగదాయకముగు వాయు భారము వ్యాపించుచున్నది. భయంకరముగు గాలి వీచుచున్నది. అఖండముగ వర్షము గురియుచున్నది. ఇటీవల తామాక్రమించుకొనిన స్థలముల నన్నిటిని బ్రిటిషువారు నిలువబెట్టుకొనిరి. ఇదివరలోవలె శత్రువులు దారుణములగు ప్రతియుద్ధముల నొనరింపలేదు, ప్రయత్నింపను లేదు. పోలిగాను వనమును శత్రువు లెదించిరి గాని వారు బ్రిటిషుఫిరంగుల ధాటి కోర్కెబట్టి పోయిరి. విమానముల నడపించుట చాల కష్టముగ నుండెను. అయినను వర్షము అప్పుడప్పుడు వెలియుచుండ బ్రిటిషు విమానములు ఫిరంగిదళములకు సహాయ మొనరించుచు కొన్ని పైనిక సంస్థాపనములమీద బాంబులను వేసిరి. ఈ భయపక్షములందు ఫిరంగియుద్ధము చాల తీవ్రముగ నుండెను.

ఇటీవలి యుద్ధమున పట్టుకొనబడిన కైదుల సంఖ్య 4446.

ఎయిసుపర్వతపంక్తి మీదనుండు పరాసువారి కొలది ప్రదేశములను జర్మను లెసిరింప బ్రయత్నించిరి గాని వారు తరిమివేయబడిరి.

వర్షను ప్రాంతమున ఫిరంగియుద్ధము భయంకరముగ నుండెను.

కానుగె బ్రయతీ పర్వతప్రదేశమున ఆస్త్రియనులు నిరంతర మనేకపర్యాయము లెత్తించుచుండినను ఇటాలియనులు వారిని వెనదరుచుచునే యుండిరి. క్రిస్టోఫెరియొద్దను ఆస్త్రియనులు తమ ప్రదేశమును బలకర్తరము గావించుకొనిరి.

కెల్టారో మీద ఇటాలియను దివ్యముగు వైమానికపు దాడిని విజయవంతముగ సలిపిరి. దాని నాస్త్రియనులు జలాంతగ్గాములకును, విప్లవక నావలకును ముఖ్యప్రదేశముగ పరిగణించుచున్నారు. నౌకాశ్రయము మీదను సంరక్షక ప్రదేశముల మీదను నాలుగు టన్నుల బరువుగల బాంబులు వేయబడెను. యుద్ధ నౌకలకు విశేష నష్టము గలిగెను. భయంకరములగు ప్రేలుడు ధ్వజము వివశమైనను.

రుష్యా రుమేనియా రంగములందలిస్థితి యేమియు మారలేదు. శత్రువులు మీదికించుకయు బోలేదు. సెరికునగరము నకు వైబుతిమాలనందు ఒకానొక ఫిరంగును రుమేనియను దళము లాక్రమించినవి.

తూర్పుఆఫ్రికాలో బ్రిటిషువారింకను ముందున కరుగుచున్నారు. భారత యాశ్వికదళము శత్రుల సరఫరాలను విశేషముగ పట్టుకొనిరి. మాహెంజి కలినమిషనునె బెల్జియనులు శత్రువులతో యుద్ధము నొనరించిరి. దక్షిణపశ్చిమముల నుండి వచ్చుచున్న బ్రిటిషుదళములు దానికి 52, 25 మైళ్ళ దూరమున దున్నవి.

శత్రుసేనలను పారదోలుట.

లండను, అక్టోబరు 10:— కాస్టాన్టిన్జు మున్నగు ప్రదేశముల నాక్రమించుకొన కాశ్మీరప్రదేశమున గురువారము నాడు వైరులు మమ్మ పలుసార్లు మట్టచించిరి. కాని అన్ని సార్లును మే మావైద్యములను పారదోలితిమి. అనంతరమున ఫిరంగులకు యుద్ధము ప్రారంభమయ్యెనుగాని మాస్థానముల నొక్కదానిని నష్టపోలేదు. నిన్నటిసాయంత్రమున విప్లవకాస్టాన్టిన్జులకును మేరెసేనల మమ్మదాకి గాఢముగునష్టములతో వెనుకబోయినవీని ఇటాలివారు ప్రకటించిరి.

వ్యవసాయదారులు; మాంసాహారము,

లండను, అక్టోబరు 10:— వార్తాసంఘము వారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. కోండాప్రభువు గారు వ్యవసాయదారుల ప్రతినిధి సంఘమునకు దిర్ఘమిచ్చి వారు మాంసము ఖరీదును “ఇంతకింత” యని నిమిషమింపగోరగా నందువలన వారికేమియు లాభ ముండజాలదని చెప్పిరి. 1918-వ సంవత్సరములో ప్రపంచమునందు మాంసమునకు పెద్దకఠపు సంభవింప గలదనియు, తాము కోరినప్రకారము కొంతకాలమునకు మాంసమును మి తముగ వాడవలయు నను హెచ్చరిక పాటింపబడుచున్న తానించుకయు వెనుకంజ వేయక దేశమంతటను మాంసాహారమును నిర్బంధముగ పంచివెట్టెదనియు నతడు చెప్పెను. పశువుల విలువ యింతకు మించగూడదను నిశ్చయము నింతవేగముగ నిశ్చయింపకుండుట కతడియ్యకొనెను. జాతీయందలి అన్నితరగతులవారిని, వ్యవసాయదారుల సహితము తనకొఱకు కొన్నినష్టముల ఖరింపవలసిదని యడుగుటకు జాతికర్తృత్వ గలదు.

బొంబాయివార్తలు

దేశీయ మహమ్మదీయ సభలు సంస్కరణ ప్రణాళికను ప్రజలకు బోధించు నిమిత్తము గుజరాతి సభవారు అయిదు జిల్లాలలో 17 ముఖ్యస్థలములందు కార్యక్రమము నారంభించిరి. సభవారు ప్రతినిధి సంఘముల చాల దూరప్రదేశముల కంపుచున్నారు. అచట నాప్రతినిధులు మైప్రణాళికాద్వేషములను ప్రజలకు బోధించుచు బహిరంగ సభల గావించుచు, అచట మైప్రణాళిక నంగీకరించుచు తీర్మానముల జేయుచుచున్నారు. హిందూజేశాభివృద్ధికిని, సామ్రాజ్యముయొక్క మేలునకును ఆ సంస్కరణము లావశ్యకము లనియు, అట్టి సంస్కరణముల బొందనిది హిందూజేశ మానంతయు తనివి నందజాల దనియు తీర్మానములు గావించబడుచున్నవి.

వర్ధాను సంస్థాన మహాజనులందఱును 75 గురు సభ్యులుగల ఒక ప్రాతినిధ్య సంఘమును రాజకోటకంపిరి. వారు కలియవారు వద్దనుండు గవర్నరుగారి యేజెంటు మెకానోకి గారిని సందర్శింపబోయిరి. తమవిషయకోత్సవములం దధికారుల నవసరముగ ప్రవేశము గలిగించుకొని నందులకు తమ య సమ్మతిని చెబుచు విధ్యాను హిందూమహాజనులు తమ మెపుల మూసివేసిరి.

బీసెంటుగారిని విడిచివెట్టినందులకును, ఆమె బొంబాయి నగరమును జూడ వచ్చినందులకును గలుగు వెచ్చములకు గాను హేమాబాయి వెటిటు కన్యకాన స్థానిక స్వపరిపాలన సమితివారికి బీసెంటుగారి ఇష్టముప్రకారము వెచ్చింపవలసినదని వెము రూపాయల విరాళము మొసగిరి. బీసెంటుగారి రాక నిరీక్షించుట కొఱకు బొంబాయి నగరమునందలి వర్తకులు అనేకులు 10 వ తేదీన తమకొట్టుల మూసివేసిరి.

చీనాలో వరదలు.

వెకింగు యిరువదారియందు గండ్లు 600. మంగు హె, అక్టోబరు 10:—వరదల మూలమున ప్రవాహములు మహా నదులై నవి. వెకింగు డాంగుకొపు యిరువదారియందు 600 చోట్ల గట్టు లెగినది. ఎల్లూరివరు, గ్రాండు కెనాలల తాలూకు గట్టు లెగిపోయినవి. టీన్స్టెన్ నీటి మయమయ్యెను. మంటింగు నైర్వృతి సరిపాడుననుండి వెకింగు కెఫీగు, టీన్స్టెన్ టీన్సెడు యిరువదారులవరకును వరదలు వ్యాప్తమై యున్నవి. కొన్ని మాసములైన గాని నీ రెండి పోయి, మాగ్గము కానరాకున్నది. ఈ వరదల మూలమున ప్రతి సాలన టీన్స్టెన్ నీటి మయమగుటకు మార్గ మేర్పడినది.

పోర్చుగలు ప్రెసిడెంటు.

సాన్సిబాపై యుర అక్టోబరు 10:—పోర్చుగల్ ప్రెసిడెంటు ప్రాన్సుదేశమునకు వెళ్లెను.

నౌకానిర్మాణము.

వాషింగ్టను అక్టోబరు 10:—డ్రెసునాటులు మొదలు అంతర్గాములు వెంటదరుచు చిన్ననౌకలు సహా 787 నౌకలు నిర్మింప నాలోచింపబడియున్నది. ఈ నౌకానిర్మాణమునకు 115 లక్షలు డాలర్లు వ్యయమగునని ఉజ్జాయింపు జేయబడి యున్నది. నౌకలలో కొన్ని తయారైనవి. తక్కినవాటి నతి శీఘ్రముగ తయారు చేయుదురు.

బ్రాహ్మణేతరులు సాత్వికనిరోధము.

“అన్ని కాఖలలోను బ్రాహ్మణేతరుల కనుకూలము కలుగజేయనిచో బ్రాహ్మణహోమరూపాలవలె మేమును ఆందోళనము చేసెదము. సాత్వికనిరోధము నవలంబించెదము” అని దొరతనమువారికి అంత్యలేఖను వ్రాయువలెనని బి. ఆర్. ఎస్ గారు మీ(జస్టిసు)పత్రికయందు చేసిన సూచననాకు చాల తృప్తికరముగ నున్నది. మనకవి లభించు వరకును మదలకుండ నాందోళనము చేయవలెను. ఒక్కొక్కతరి ఆలభ్యపరాధములకొర కాందోళనము చేయుట గూడ సముచితమే యగును.

ఆనిబిసెంటుగారి వినుదల కొరకు హోమరూపాల లాందోళనము చేసిరి. ఫలితము ఎల్లరకును తెలియును. ఇట్టి విమరుసయమున దొరతనమువారికి తొందర కలుగజేయగూడదనుట సత్యమే గాని బ్రాహ్మణేతర జనసామాన్యమునకు గలభాధలను దొరతనమువారు గ్రహించునట్లు చేయుట మనకేమి సాధనము కలదు. కాన పంచమసోదరల స్థితినిగూడ మనమిట్లే చూడవలెను. చెన్నపురి 6-10-17 టి. రంగసామి (జస్టిసు పత్రిక).

హైందవ యువజనసంఘము బాపట్ల.

కాలిబంతి ఆటలపోటీ.

ఈ ఆటలు ఈసేల 22వ తేదీన ఆరంభమగును. మొదటిదినము మొదటి ఆట 22 వ తేదీ సాయంత్రము 3½ గంటలనుండి జరుగును. ఆ నాడు (1) గుంటూరు ఎ. ఇ. ఎల్. ఎం. హైస్కూలుబాలురును బెజవాడ సి. ఎం. ఎస్. హైస్కూలు వారును, (2) బెజవాడ ఎస్. కె. పి. హైస్కూలు వారును తెనాలి టి. హెచ్. స్కూలువారును ఆడుదురు. 23వ తేదీన ఆ కాలముననే (1) బాపట్ల బోర్డు హైస్కూలువారును గుంటూరు బౌను హైస్కూలువారును (2) ఒంగోలు మిమెక్ హైస్కూలువారును ఆడుదురు. 23-వ తేదీ సాయంత్రము 4½ గంటలనుండి 5 గం.వఱకు రెండవ ఆటలో (1) ఒంగోలుమిమెక్ హైస్కూలువారును, (2) బెజవాడ సి. ఎం. ఎస్. హైస్కూలువారును గుంటూరు ఎ. ఇ. ఎల్. ఎం. హైస్కూలువారును ఆడుదురు. 24-వ తేదీ ఉదయము 6 గం. నుండి 7 వఱకు (1) బెజవాడ ఎస్. కె. పి. వి. వి. స్కూలు వారును తెనాలి టి. హెచ్. స్కూలువారును (2) బాపట్ల బోర్డు హైస్కూలు వారును గుంటూరు బౌను హైస్కూలువారును ఆడుదురు. కడపటి ఆట 24-వ తేదీ సాయంత్రము జరుగును.

చెరుగుడుపోటీ.

22-వ తేదీన మొదటి ఆట ఉదయం 6 గంటలనుండి 7 గంటలవఱకు (1) గుంటూరుబౌను హైస్కూలు, తెనాలి టి. హెచ్. స్కూలు వారలకును (2) బెజవాడ ఎస్. కె. పి. వి. స్కూలు వారును గుంటూరు మిమెక్ హైస్కూలు వారును ఆడుదురు. 23-వ తేదీన ఉదయము ఆ కాలమునందే రెండవ ఆటయందు (1) గుంటూరు బౌను హైస్కూలు వారును, తెనాలి టి. హెచ్ స్కూలువారును (2) బెజవాడ ఎస్. కె. పి. వి. హైస్కూలువారును గుంటూరు మిమెక్ హైస్కూలువారును (3) బాపట్ల బోర్డు హైస్కూలువారును ఆడుదురు. 24-వ తేదీన సాయంత్రము 3½ గంటలనుండి కడపటి యాట జరుగును.

కుస్తీలు.

22-వ తేదీ యుదయము 7½ గంటలకు మొదటిసారి కె. చంద్రమౌళి, రత్నంగార్లకును సాయంత్రము 6 గం నుండి డి. నారాయణమూర్తి, పి. సోమయాజులు గార్లకును 23-వ తేదీ ఉదయము 7 గం. లకు వి. సుబ్బయ్య, డి. నారాయణమూర్తి, పి. సోమయాజులు గార్లకును, సాయంత్రం 6 గం. కు వి. సుబ్బయ్య, కె. చంద్రమౌళి, ఎం. వి. రత్నంగార్లకును కుస్తీలు జరుగును. 24-వ తేదీ సాయంత్రము కడపటి ఆట జరుగును.— (కార్యదర్శి)

రామచంద్రపురం వార్తలు.

శతనమందిరము.

రామచంద్రపురపతనమందిరము చందాలనిచ్చు కొలది మందికి మాత్రమే ప్రవేశముగ నున్నది. దీనికి న్యాయాధిపతి, హిందు, యిండియన్ సెట్టియట్ మొదలగు ఆంగ్ల పత్రికలును, తెలుగు ఒక్క ఆంధ్రపత్రికమాత్రమే వచ్చుచున్నవి. ఇవి చందాదారులకు మాత్రమే ప్రవేశ మొసంగుచున్నందున పత్రికా పతనాభిలాషుల కెందఱో యాభాగము గలిగించుచున్నది. వీరి సేల భర్త గ్రంథాలయముగా మార్చరాదు. విశేషధురీణులగు కార్యదర్శిగారు దీక్షముగా నాలోచించి చందాదారులతో సంప్రతించి భర్త గ్రంథాలయముగ మార్చెనను గాక యని కోరుచున్నారు. ఇచ్చట సేకరు గ్రంథాలయమును స్థాపింపవలయునని ప్రయత్నించుచున్నారు. వారితో విశేషధురీణుల పరిపూర్ణసహాయము చేయుచునే అనతికాలములోనే భర్తగ్రంథాలయ మేర్పడి అనేకులకు విద్యాదాన మొసంగగలదు. (పురవాసి)

రామచంద్రపురమున ఆంగ్లభాషాజ్ఞానము గలవారు విద్యాధికులు, అనేకులండినను, హోమయూలుకాఖ లేక పోవుట చాలవిచారకరము. ఇప్పుడైనను వారు, తమదృష్టిని స్వవ్యాపారములకుండి మరల్చి మాతృదేశమువైసను, హోమయూలైనను ప్రసరింపజేయుదురుగాక! స్వల్పకాలములోనే హోమయూలు కాఖ యొకటి యేర్పగునుగాక! పత్రికలకు దిలకించెదరుగాక! (ఒకవిలేపిరి)

ధిల్లీ రైలువేయ కాన్ఫరెన్సు:— 1918 వ సంవత్సరము జనవరి సేల 7 వ తేదీనుండి 12 వ తేదీ వరకును ధిల్లీ నగరము నందు రైలువేయ కాన్ఫరెన్సును జరప తీర్మానింపబడెను. ఈస్తు ఇండియా రైలువేయ ఏజెంటు 57 రాబర్టు మీగ్రింటు గారు సభాధిపత్యమును వహించురు.

THE GREAT WAR

America's Great Naval Construction

President Wilson on Premature Peace

DEATH OF THE SULTAN OF EGYPT

Brilliant Allied Gains Along Flanders Ridges

MR. B. G. HORNIMAN RESIGNS EDITORSHIP OF THE "BOMBAY CHRONICLE"

[Reuter's Agency]

America

Great Naval Construction Programme.

LONDON, October 10.
WASHINGTON.—Mr. Daniels announces that Navy's construction plans consist of the building of 787 vessels from super-dreadnoughts to submarine chasers. The cost is estimated to exceed 1,150 million dollars. Some of the vessels are already completed and the remainder are being rushed.

American Food Restrictions.

New Executive Order by the President.

LONDON, October 10.
The Food Administration announces that President Wilson within a few days will issue executive order requiring manufacturers and distributors of some twenty fundamental foods to operate under licence and restrictions designed to prevent unreasonable profits and stop speculation and hoarding. Meat packers, cold storage houses, millers, canners, grain dealers and wholesale dealers doing business to over a hundred thousand dollars annually will be subject to regulations. The Food Administration announcement says that the Administration's prime purpose is to protect the patriot against the slacker in business.

American Patrol Boat Fires on Italian Submarine.

Mr. Daniels Expresses Regret.

LONDON, October 10.
WASHINGTON.—Mr. Daniels announces that an American patrol boat during the night fired on an Italian submarine which failed to answer the signals killing one officer and a man. Mr. Daniels has expressed regret for the unfortunate occurrence.

Premature Peace Dangerous.

Democracy Must Replace Autocracy.

President Wilson's Speech.

LONDON, October 10.
President Wilson addressing the New League of National Unity said that talk of premature peace was conservative of the Nations in Arms. Hostilities could only be terminated when Germany was defeated and her autocracy superseded by democracy.

U. S. Great Army.

More than 1,300,000 Fighting Men.

LONDON, October 10.
WASHINGTON.—Mr. Baker, Secretary of War, in a speech here said that before long America's fighting nucleus would aggregate more than 1,300,000 men. The nation had diverted its industries for war purposes so effectively that when the United States Army took its place abroad it would be armed as well as any, better than most.

Warning to Germany.

Count Luxberg's Position.

LONDON, October 10.
BUENOS AIRES.—M. Pueyrredon, Minister for Foreign Affairs stated in an interview regarding Argentina's attitude that the Government would not hesitate to sever relations with Germany if any act was committed which interfered with the principles of international law. It appears that Count Luxberg has not sailed, but has temporarily withdrawn to an unnamed place in the interior, as he is unable to embark without a safe conduct and his presence in Buenos Aires is dangerously exciting the population.

Neighbouring Governments have objected to his crossing the frontier.

No Settlement of Railway Strike.

LONDON, October 10.
BUENOS AIRES.—There is no prospect of a settlement of the railway strike. The strikers are attacking men repairing the railroad.

Canada

A Strike Settled.

LONDON, October 10.
OTTAWA.—The strike of longshoremen at Fort William has been settled on the intervention of the Government and grain will now move rapidly from the head of the lake navigation to the seaboard.

Great Britain

Farmers and Meat.

Lord Rhondda's Warning.

LONDON, October 10.
The Press Bureau states that Lord Rhondda replying to an agricultural deputation dealt with the complaint that fixed prices of meat were not remunerative for farmers. He referred to the danger of a world famine in meat in 1918 and said if appeal for voluntary economy failed he would unhesitatingly compulsorily ration the country. He agreed to postpone the lowest maximum price of cattle but refused further concessions. The Nation was entitled to ask for sacrifices from all classes including the farmers.

Increase in Pay of Soldiers and Sailors Urged.

The Premier's Reply.

LONDON, October 10.
The Joint Committee of Trade Unions and members of Parliament has urged Mr. Lloyd George immediately to increase the pay of sailors and soldiers a hundred per cent with increases in other ranks below Officers. Mr. Lloyd George pointed out that what had already been done would cost from fifty to sixty millions. He sympathised with the objects of the deputations and would refer the matter back to Sir E. Carson's Cabinet Committee.

A Trainer of Armies.

Gen. Sir A. Hunter's Farewell to Aldershot.

Eulogy of Officers and Men.

LONDON, October 10.
General Sir Archibald Hunter, in the Aldershot Command, who is taking up an important appointment at the War Office, has issued a farewell Order in which he states that Lord Kitchener ordered him, on August 22nd, 1914, to proceed to Aldershot to train the New Armies without wasting an hour. He started the training centre on August 23rd. He pays a tribute to the officers and men who worked under him, and eulogises the steady discipline and good behaviour of the hundreds of thousands of soldiers of the New Armies trained at Aldershot. His one regret, which he will carry to his grave, is that he was not privileged to fight with the men he helped to train.

Protest Against Reprisals.

LAHORE, October 10.
LONDON, October 9th.—The "Morning Post" protests against the diversion of aeroplanes from military objectives to reprisals on German towns as being likely to gratify Germany.—("C. and M. Gazette")

Son of Lord Elgin Killed.

LONDON, October 10.
The Honourable Alexander Bruce son of the late Lord Elgin has been accidentally killed in East Africa.

France

French Socialists' Conference.

In Favour of Continuing War.

LONDON, October 10.
BORDEAUX.—A four days Socialist conference concluded by an overwhelming majority the adoption of a motion in favour of assisting the conduct of war and voting Government's war credits.

Arrest of Madame Turmek.

LONDON, October 10th.—PARIS.—Madame Turmek has been arrested.

TELEGRAMS.

Russia

The Russian Cabinet.

LONDON, October 10.
PETROGRAD.—The New Cabinet includes M. Nikitin, Minister of the Interior and of Posts and Telegraphs, M. Avksenieff, Minister of Labour, and M. Bernatzky, Minister of Finance.

New Ministers Leave for Headquarters.

LONDON, October 10.
PETROGRAD.—The formation of the New Cabinet has entailed the dissolution of the Council of five created to deal with the Korniloff trouble.

M. Kerensky, Premier, M. Verkhovsky, Minister of War Admiral Vedrevsky, Minister of Marine and M. Terestchenko have gone to the headquarters to confer with allied attaches and a special mission is going to Paris to attend the international Allied Conference.

Government Yields to Railway Men's Demands.

LONDON, October 10.
PETROGRAD.—Government has decided to grant increase in wages demanded by the Railway strikers necessitating an annual expenditure of seven hundred and fifty million roubles. Government will also provide special supplies for railwaymen who will receive food before other supplies are other supplies are distributed.

Strike in Oilfields.

LONDON, October 10.
BAKU.—A general strike has been declared in Oilfields because employers have refused not to dismiss workmen except with the consent of Trade Unions.

A Loan From Japan.

LONDON, October 10.
NEW YORK.—The Japanese officials have been informed that Japan has made to Russia a loan of sixty-six-and-a-half million Yen at six per cent.

Germany

Russian Revolutionary Ideas.

INTRODUCED IN GERMAN ARMY.

Naval Men Punished.

LONDON, October 10.
COPENHAGEN.—A sensational statement was made by Von Capelle in the Reichstag disclosing a plan to introduce Russian Revolutionary ideas into the German Navy. Von Capelle asserted that Independent Socialist Members of the Reichstag in the course of a conference held actually in the Reichstag building, approved a scheme by which representatives should be selected on board all ships who would persuade the men to disobey orders, and so paralyse the fleet and force the conclusion of peace. Von Capelle said, "I am unable to make a statement as to the subsequent events in the Navy. The few persons who forget their honour and duty suffered deserved penalty".

Battle-Cruiser Mined.

LAHORE, October 10.
LONDON, October 9th.—The exchange correspondent at Amsterdam hears that a new German battle cruiser, while undergoing trials off Heligoland last week, was mined. She was towed in with her bows seriously damaged.—("C. and M. Gazette" special cable.)

Chancellor in Disfavour.

LAHORE, October 10.
LONDON, October 9th.—A movement has been recently reported to be on foot in Germany for the purpose of throwing over Dr. Michaelis in favour of Herr Kuehman since Saturday's scene in the Reichstag. However, it is now suggested that Herr Helfferich should be sacrificed to save Dr. Michaelis.—("C. and M. Gazette")

Spain

Portuguese President Visits King of Spain.

LONDON, October 10.
MADRID.—The Portuguese President accompanied by the Premier and Minister for Foreign Affairs arrived at San Sebastian to-day, where he was met by King Alfonso with the Spanish Minister for Foreign Affairs. King Alfonso and the President had a long interview.

Portuguese President Goes to France.

SAN SEBASTIAN.—The Portuguese President has gone to France.

Italy

Pro-Germanism in Italy.

Incendiarists Convicted.

LONDON, October 10.
ROME.—A Courtmartial has concluded on the six men charged with causing incendiary fires in Geneva and the explosion of a munition factory in 1916 and with having relations with the enemy. Three have been sentenced to be shot, two to penal servitude for life, and one to twenty years solitary confinement.

Egypt

Sultan of Egypt Dies.

LONDON, October 10.
The death of the Sultan of Egypt is announced. London papers state that Prince Ahmedfuad will succeed him.

TELEGRAMS.

China

Floods in China.

Streams Become Big Rivers.
Peking Railway Breached in 600 Places.

LONDON, October 10.

SHANGHAI.—Floods have converted a stream into Rivers two miles wide and forty feet deep. The Peking-Dankow Railway has been breached in six hundred places. Floods have broken down banks of the Grand Canal and flooded Tientsin concessions and burst banks of the Yellow River. They extend three hundred miles from south western borders of Shantung towards Tientsin and are bounded by Peking-Kaifeng and Tientsin Tsinadu Railways. Water will take months to drain off and there is a probability of Tientsin flooding annually in consequence of the flow of water which has been established.

British Front

The Opening of the Attack.

Extent and Location of Allies' Gains.

LONDON, October 10.

F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night says:—Continuous heavy rain yesterday afternoon and evening made the ground sodden and very difficult for the passage of troops. Notwithstanding the stormy weather and waterlogged ground, we launched an attack in conjunction with the French with very successful results. The attack extended from the southeast of Broodseinde to Saint Jan's Deck, a mile north-eastward of Bixschote. The Australians on the extreme right advanced over the crest of a ridge eastward and north-eastward of Broodseinde and secured their objectives. The third line Territorial Division, in the Right Centre, comprising the Manchester, the East Lancashire, and the Lancashire Fusilier Regiments advanced a mile northwards along the ridge towards Passchendaele capturing all their objectives under the most trying and most difficult circumstances with great determination and gallantry. A considerable advance was made in the centre between the main ridge and Poelcapelle which includes the capture of many fortified farms and concreted redoubts. We completed in the left centre the capture of Poelcapelle. The English, Welsh, Irish, and the Guards on the extreme left of the British attack have taken all their objectives and gained the outskirts of the Forest of Houthoult two miles north-west of Poelcapelle. The French on our left flank crossed the Poonbeck, which was in flood and also gained the outskirts of the Forest of Houthoult capturing all their objectives, including several hamlets and many fortified localities. Upwards of a thousand prisoners have already been counted. Much aerial reconnaissance and some artillery work were carried out. On Monday, two enemy machines were driven down and ground targets machine-gunned. Two of our aeroplanes are missing.

Attack Along the Flanders Ridges.

Enemy Pushed Back 2-3 of a Mile.

LONDON, October 10.

Reuter's correspondent at headquarters wires:—At dawn the British and Australians again attacked along the Flanders Ridges and pushed the enemy back to a depth in some places of two-thirds of a mile.

The battle extended more to the northward than in the three previous operations since September 20th, the French taking up the fight on the left.

The weather was about as bad as possible yesterday evening. A gale was blowing and it was raining in torrents, but the clouds broke at midnight and the stars shone in the small hours quite clearly enabling the troops to be brought into starting positions under more favourable conditions.

The ground was very bad and going extremely difficult. It is hardly likely that the Germans anticipated that we should endeavour to advance in such conditions. Our troops found the Hun holding the front much more heavily than in any previous battle of this series. This suggests a return to the earlier defensive tactics of depending upon man-power rather than concrete. Rifle fire was not so heavy as usual, doubtless because the weapons were largely clogged with mud. Bayonet and bomb were the principal weapons in close fighting. The walking wounded returning are bleached and caked to the eyes-brows with wet and mud. Nevertheless they are wonderfully cheerful. The early reports though necessarily scrappy and brief are very satisfactory.

Advance Slow But General.

The advance though slow, owing to the badness of the ground and the pooriness of the light, seems to have been general. Here and there points of strong resistance were encountered.

Daisy Wood was found full of German machine-guns. These were dealt with by tactics which are believed to have been quite successful. Stiff fighting occurred near Reutel, but apparently it has gone in our favour. There was a hot struggle in and about Poelkerhoek Chateau, which was strongly defended by machine-guns. The news is not definite, but it is believed that the situation here has been cleared up. Another centre of strong resistance is the Brewery in the eastern outskirts of Poelcapelle.

Aviators Doing Splendidly.

Prisoners are coming in freely and hundreds have already been caged. Our flying men are doing splendidly, chasing enemy aeroplanes whenever seen. A seven this morning one of our formations over the German lines hotly engaged six Hun machines at a height of ten thousand feet.

At the moment of closing this despatch, I hear that the Germans are counter-attacking heavily astride the Ypres-Roulers Railway, but our people seem to be quite content with the situation here. The German retaliatory barrage has been ragged and not very strong as a whole, although certain groups of guns have been shooting fiercely at local spots.

It is already pretty clear that this will be another fine day for our arms and those of our allies who are understood to be progressing magnificently and sending back hundreds of prisoners.

Germans Surprised.

LONDON, October 10.

Reuter's correspondent at headquarters wiring this afternoon says:—To-day's splendid victory is an amazing narrative of endurance and dugged achievement. Men had to fight their way floundering and struggling across over twelve hundred yards of ground which was a waste of shellholes often so close that there was no foothold between them, brimful of water with ooze knee-deep underneath, the whole incessantly swept by high explosive shells, shrapnel, and machine-gun fire. Yet they gained practically the whole of the day's objectives, the exceptions being so trifling that clearing up will be only a matter of time.

The Germans were surprised, deeming an attack in such weather over such terrain impossible. Moreover, ten divisions, which had to bear the brunt of the attack had taken over the line only at three in the morning. They were unfamiliar with their surroundings and dog-tired with their long march.

Demoralising the Germans.

LONDON, October 10.

Reuter's correspondent at headquarters in his message this afternoon says that the prisoners include men of the 195th Division, which has arrived from the Russian Front. This is the third Division from the East which has been knocked out in five days.

At two in the afternoon Adler Farm and Poelcapelle Brewery were taken. Both had given trouble. Wire and water are causing delay at a spot called Waterfields, but the latest news is that our men are overcoming the difficulties. Our troops have dug in all round Poelkerhoek Chateau and it is only a question of how long the Boche machine gunners can hold out. Our casualties are reported to have been light. The prisoners, who will doubtless run into four figures, admit that these repeated hammer-blows are demoralising and disorganising the German army. The brunt of the fighting has been born by the home battalions. It has been a truly great day and the plains of Belgium lie more at our feet than at any time since the dark days of 1914.

German Announcement.

A wireless German official message says:—The English this morning attacked astride the Staden-Besinghe railway and northward of the Ypres-Menin road. Fighting is in progress.

Germans Withdraw Guns.

LONDON, October 10.

Reuter's special correspondent on the French front in Flanders wires that the French are within a thousand yards of Houthoult Forest from which the Germans are withdrawing their heaviest guns.

Enemy Puzzled.

LAHORE, October 10.

LONDON, October 9th:—An order captured at the front dwells on the enemy's uncertainty as to British dispositions and urges continuous night patrolling. It offers rewards of money, leave, and front crosses for every prisoner captured!—("C. and M. Gazette," special cable)

Fresh Battle in Flanders.

German Version.

LONDON, October 10.

A German wireless communique says:—Fresh battle in Flanders has developed and continues between Draibank and Gheluvelt. Gain in territory in spite of repeated assaults is limited to a stretch between Draibank and Poelcapelle.

Attacks Repulsed.

LONDON, October 10.

This afternoon's communique from General Haig says:—We repulsed several counter-attacks last evening in the neighbourhood of Ypres-Staden Railway. Enemy forced back our advanced troops a short distance on a front of two thousand yards southwards of the Railway. We repulsed counter-attacks with loss northeastward of Broodseinde and carried out raids southward of scarpe. Heavy rain has fallen.

French Front

Papegoed Farm Captured.

LONDON, October 10.

This afternoon's French communique says:—In Belgium extending our advance east of Draibank we captured Papegoed Farm, taking forty prisoners. German artillery has been particularly active in the region of Laffaux north of Aisne.

Attack Develops Brilliantly.

Village Captured; Air Service Active.

LONDON, October 10.

Last night's French communique said:—Our attack launched this morning developed brilliantly. The corps after crossing the marshy brook, Poonbeck, carried with admirable dash, on a front of 2,500 metres, the enemy's defences despite the difficulties of the ground and bad weather. We captured the villages of Saint Jean Mangela and Veldhoek and numerous farms organised as blockhouses. The advance which has an average depth of two kilometres, brought us to the southern fringe of Houthoult Wood. Our Air Service, despite the gale, co-operated actively in the attack machine-gunning from a low altitude the enemy infantry and maintaining touch with other arms. The number of prisoners hitherto counted is 300, of which twelve are officers. There has been artillery activity on the Aisne front.

Germans Alarmed.

Their Principal Artillery Centre Threatened.

LONDON, October 10.

Reuter's special correspondent with the French in Flanders says that the French under General Anthoine attacked at five in the morning in the direction of Mangelaere and the Forest of Houthoult. Crossing the marshy Steinbeck they ploughed their way determinedly through a rain-sodden morass, driving out the Germans as they advanced. They reached the first line of their objectives in a little over two hours and by eight had taken Gambetta Farm, much of Mangelaere and on the extreme left the village of Draibank. Three hundred prisoners, two guns, and four machine-guns were captured in the first hours of the attack. By eleven o'clock, Mangelaere had been captured and passed, and the French are now within a thousand yards of Houthoult Forest both on the right where they are advancing in touch with the British and on the left where they are advancing along the Carverbeck.

The position of the Germans in the Forest must already be most uncomfortable. The Forest lies low and, after three days' downpour, the dugouts must be flooded.

The British, from the positions they already held last night, overlook the rear of the Forest roads from the east and the French are closing in on the west with an enormous number of guns which are in position to bear on it. This vast tangle of trees, wires, and dug-outs is two-and-three-quarter of miles from north to south, and three-and-a-half miles from east to west and is the principal German artillery centre on this front.

Already the Boches are alarmed enough to withdraw a portion of their artillery especially the heavy guns. However, there are still enough batteries in the Forest to make it a very serious obstacle and the enemy will doubtless offer a formidable resistance before abandoning a position of such importance on which he has spent much labour. To-day's special results were obtained in the face of the most disheartening conditions. Preparations for attack were made in three days' of atrocious weather and the country was swimming with water. The discomfort of those who had to spend the night before the attack, crouching in flooded shell-holes, soaked to the skin in a bitter wind, is indescribable.

It is hard to imagine a more desolated landscape. Fortunately, the German artillery in action was less than might have been expected and obviously ill-guided. This morning, French aeroplanes did good work, but in the afternoon persistent rain made observation impossible.

General Anthoine exploited the peculiarities of the ground to the utmost. It is notable that the new German system of "eckelonnement" in depth again failed.

Italian Front

Enemy Driven Back.

LONDON, October 10.

The Italian official communique says:—We repulsed repeated enemy attacks on Monday attempting to gain ground and Castagnavizza on the Carao. Furious fighting ensued and we maintained all our positions. We drove back with heavy losses enemy attacks yesterday evening between Vippacco and Castagnavizza.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, October 10.

H. E. the Viceroy has received the following telegram, dated the 9th instant, from the Secretary of State for India:—

Very bad weather has prevailed on the British front with strong winds and heavy rain. The British have maintained all their recent gains and the enemy have not attempted and repeated strong counter-attacks as on previous occasions. The attack against Polygon Wood was beaten off by British fire. Flying has been very difficult but in the intervals of storm British aircraft have aided artillery and bombed military objects. The artillery on both sides had been active.

The number of prisoners captured in the recent attack was 446.

The Germans attempted attacks on small French posts on Aisne ridge but were repulsed.

Artillery activity in the Verdun region has been violent.

The Italians repulsed repeated Austrian attacks in the region of Mount San Gabrielle and have improved their position on the Carao.

The Italians made a brilliant successful air raid on Cattaro which the Austrians have transformed into an important base for destroyers and submarines. Four tons of bombs were dropped on the harbour and defensive works damaging warships and causing terrific explosions.

The situation on the Russian front and in Rumania remains unchanged. The enemy has made no further advance and the Rumanian detachments have captured a height north west of the town of Sereth.

The British continue to advance in East Africa and Indian Cavalry have captured large quantities of supplies. The Belgians are engaged with enemy close to Mahenge while British forces from west and south are within 25 and 52 miles distance of it.

The American Minister of war announces 20,000 aeroplanes are actually under construction. They are of all types from light training machines to powerful bombing and battleplanes.

Railway Conference at Delhi.

DELHI, October 10.

It has been decided to hold a meeting of the Railway Conference at Delhi from the 7th to 12th January 1918. Sir Robert Highet, Agent, East Indian Railway will preside.

TELEGRAMS.

Calcutta

A Five Chambered Revolver.

Found in the Bundle of an Innocent Man.

CALCUTTA, October 10. The C. I. D. a few days ago arrested on Harrison Road a Mahomedan named Shaik Bahiruddin with a small bundle in his possession which on being opened was found to contain a five chambered revolver. The accused apparently was surprised to see the weapon and informed the Police that he had met a co-religionist who handed him the bundle telling him that it contained a "Koran." He promised to be back within a few minutes but failed to return. The matter was required into and the accused's story was found to be true. He was accordingly discharged by the Deputy Commissioner. The Police believe that the revolver was foisted on him by one Etahi Bux who bore him a grudge. It is understood that the informer in the case will be brought to book.

Water Polo Competition in Calcutta.

CALCUTTA, October 10. In connection with the Water Polo Competition promoted by the Calcutta Sports and Swimming Club, two games were played this evening at College Square. The Banaras Centre Hindu College were beaten by College Square by three goals to love. The Calcutta Swimming Club were badly beaten by Aberystowh by 7 goals to 'nil'. In justice to the European Club it must be admitted that they played with only five men, two of their players failing to turn up.

Bombay

Mrs. Besant in Bombay.

BOMBAY, October 10. Mrs. Besant, accompanied by Messrs. Arundale and Wadia arrived this afternoon by the Calcutta mail. A public reception was organized in their honour by the local branches of the Home Rule League. A vast crowd had assembled on the railway platform who greeted the visitors with shouts of "Bande Mataram." They were received by the Vice-President and members of the Committee of the Home Rule League, who had gathered in front of Mrs. Besant's carriage under the banner of Home Rule. After mutual greetings were exchanged, a procession of motor cars was formed and the party drove through the principal Indian streets where they were cheered by the assembled crowds to China Baug.

Mrs. Besant's Arrival.

In celebration of Mrs. Besant's release and her arrival in Bombay to-day, Miss Hamabai Petit has forwarded to the Home Rule League Rs. 1,000 to be used in the Home Rule cause as Mrs. Besant decides.

In view of Mrs. Besant's arrival this afternoon, the piece goods markets, jewellery bazar, Colaba cotton market, and Mandvigram market, and several other bazars remain closed to-day.

Reform Propaganda Works in Bombay.

BOMBAY, October 10. The work of explaining to the people the Congress Muslim League reform scheme is now carried on in 17 centres by the Gujarat Sabha in five districts. The Sabha is sending out deputations to remote villages where public meetings are held and resolutions passed that the reforms proposed in the Congress-League scheme are absolutely necessary in the interest of India and the Empire and that without such reforms India will not witness an era of true contentment.

A Grievance.

A deputation of the Mahajans of the Wadhwan State, numbering seventy-five, has gone to Rajkote to wait upon Mr. Macdonell Agent to the Governor at Kathiawar, to represent their grievances. The Hindu Mahajans of Wadhwan have closed their shops for about a fortnight as a protest against the alleged interference by the authorities in their religious celebrations.

Mr. Horniman Resigns Editorship of "Bombay Chronicle".

BOMBAY, October 11. In an editorial of the "Bombay Chronicle" this morning Mr. E. G. Horniman, who has been its editor for the past four and half years, since its start, announces, that from to-day he ceases to be responsible for the editorial conduct of the paper, and bids farewell to its readers. As reason for severance of his connection with the paper Mr. Horniman states that consistently with his self-respect he could not continue the editorship when there was mutual want of confidence between himself and the proprietors of the paper as represented by the majority of the Directors. He adds that the reverence of his relation with the reading public of Bombay and the country at large will not be of long duration.

Behar

A Village Looted.

By a Predatory Band.

BANKIPORE, October 10. A small village Imamganj on the border of Patna and Gaya districts had been looted by a predatory band said to be from the latter district.

Punjab

Mr. Wood's Lecture on "Education for Citizenship."

LAHORE, October 11. Mr. Earnest Wood, Honorary Secretary, the Theosophical Education Trust, delivered his second address,

"on education for citizenship," this evening in the Bradlaugh Hall. There was a very large gathering and Mr. Wood at the outset compared the educational system of Germany and England and said Russia and Germany had used their system for national purposes and means for forming a powerful nation and the people there were taught to follow the State machine and to suppress their individuality, while English youth on the other hand were taught the value of individuality and they were imbued with intense patriotic thoughts, and avoided the danger of the German system. The trend of the modern world he said was how people might have definite training in schools and colleges for civic life. Training for citizenship was necessary within schools. The present day students were so overloaded with studies that they had no time to give to anything else. A cry is arising in Europe that since the boys could not have civic knowledge at home they should be given a training in civics in schools. Japan had recognized this necessity at an early stage. They provided among other subjects, courses in Engineering Architecture, Shipping, Commerce and industry, and produced students who could go out of their schools and colleges with up-to-date knowledge and serve the nation. Referring to Indians Mr. Wood said they should also

Change with the Times.

Needs for the present time were training, in shipping, Architecture, civic engineering, commerce and industry, and the national life is making a demand in that direction. He then pointed out that for 20 years past France had civics in its teaching, Switzerland and other European nations also adopted the same method. Mr. Wood then said that young students should study the deeds of their heroes. History for Indian boys should be written from a national standpoint. Examples of

Great and Noble Men

of the past should inspire young men to be worthy of their nation. Modern histories of India did not contain the real facts and materials, and dealt with such events as Black Hole and the treachery of Sivaji which had no truth and validity. They should begin to learn the functions of Municipality and votes. Preliminary civic education was essentially necessary and should be given in schools. They should learn the relation of individual to state, and should have freedom of thought and speech which their ancestors had. They must have a strong body and mind and should look to the physique of the nation. Religious education was essentially necessary which should inspire them with noble and lofty ideals. If the nation wanted to take up education for citizenship, they could not ignore physique and religion. In conclusion Mr. Wood said that the national educational trust wanted young men to be worthy citizens of their country and would try to awaken in them their value and position with the rest of humanity. Mr. and Mrs. Wood are leaving Lahore to-night for Delhi.

United Provinces

Home Rule League in Lucknow.

A Mass Meeting

LUCKNOW, October 10. A mass meeting under the auspices of the Home Rule League was held in Saadatganj with Rai Bahadur Dr. M. N. Oheddar in the Chair. Nearly 2,000 people were present. The President in the course of his speech surveyed the situation and explained the object of the meeting to the audience. He refuted the vapourings of the Anglo-Indian Press. He referred to Mahomed Ali's election by the Congress League Committee as a member of the deputation to wait on Mr. Montagu, his unanimous election as President of the Muslim League, and urged for his early release.

Mr. Bhattacharjee, Barrister-at-Law and Mr. W. Brinj Nath Sharya, M. A. L. L. B., addressed the audience on Home Rule.

Mr. Ramchandra, Advocate, moved, Mukat Behari Lal seconded, Yusuf Husain, Barrister-at-Law supported the resolution deprecating the Anglo-Indian attitude. Mr. Mahesh Prasad moved Mr. Krishnaswamigal seconded a resolution urging the immediate release of Messrs. Mahomed Ali and Shaukat Ali and general amnesty for political prisoners. Mr. Ranga Iyer, Editor of the "Advocate" speaking on the resolutions to the Viceroy and the Secretary of State said that the public expected them to listen and redress the grievances and release the interned Moslem leaders for the creation of an atmosphere of good will for a dispassionate discussion of political reforms.

After the meeting dissolved the Peoples Association met immediately Dr. Oheddar presiding. Delegates were elected for the forthcoming United Provinces Conference. After a vote of thanks the meeting dispersed.

Sind

Home Rule and Moslems of Sind.

KARACHI, October 10. A meeting of the Sind Mahomedan Association at Sukkur on Sunday passed a resolution that the Mahomedans of Sind were not prepared for Home Rule but if it was granted the Government should give them separate representation on the basis of population. This was a compromise resolution. There was a dispute over the paragraph proposed by Khan Bahadur Pirbux, retiring president, to be inserted in the address to Mr. Montagu expressing the Sind Mahomedans' opposition to Home Rule in much stronger terms. Some Karachi and Hyderabad Mahomedans led by the Hon'ble Mr. G. M. Bhurgri objected to the paragraph and for two or three weeks have been agitating and trying to get the general meeting of the Association transferred to Hyderabad.

Sind Students Protest Against

the New European Principal.

The students at the Sind College went on strike this morning as a protest against the appointment of the new European Principal Mr. Miller in spite of the strong movement in Karachi for the retention as Principal of Professor Shahani who has been acting as Principal since the death of Mr. Farrel. Mr. Miller assumed office this morning. The strike was only partial more than a quarter of the students returning to the College where the terminal examination was being held in spite of pickets placed by strikers at the gates.

South India

Money Gift to Great

Britain from Ceylon.

COLOMBO, October 10. The Ceylon premium bond of fifteen million rupees issued as gift to Great Britain had been closed, two million seven hundred fifteen thousand rupees being subscribed.

Sandal and Spike Disease.

A Conference of Forest Officers.

BANGALORE, October 11. Last week a conference was held of the forest and agricultural officers in Mysore to consider the questions connected with sandal wood spike disease. Dr. Leslie Coleman Director of Agriculture in Mysore presided and those present included Mr. R. S. Hole, Forest Botanist, Dehra Dun, Mr. P. M. Lushington and Mr. C. D. McCarthy of Madras Forest Service and Mr. T. N. Hearsey, special spike investigation officer Madras Forest Department. In his opening remarks Dr. Coleman remarked that the Conference had been called together with the object of bringing about greater degree of co-ordination in the work which is being done on sandal more especially to spike disease. Large amount of information with regard to sandal in its healthy as well as in its diseased condition had been gathered by the forest officers who had worked in sandal areas, but much of this had never been published and so was not available to investigators of disease. Taking into consideration the seriousness of the disease (the present losses have been estimated at six lakhs a year) and the increasing value of sandal, he thought that no information in any way connected with the growth of the tree or appearance and spread of the disease could be looked upon as unimportant. Various papers were read and discussed at the conference which also passed resolutions urging the undertaking of investigations in various directions with regard to spike disease.

H. H. the Lieutenant Governor of the Punjab left Simla to-day and the Naval Commander-in-Chief arrived here.

రాజమండ్రి రైసుమిల్లులు.

రాజమండ్రి రైసుమిల్లుల గూర్చి 28 - 8 - 17 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రకటించబడినది. 28 - 8 - 17 తేదీని పురపాలక సంఘమువారు సమావేశమై బియ్యపు మరలనుండి బియ్యము చేయటవలన ప్రజాలోగ్యమునకు భంగము కాదనియు, గృహములకు భక్తి ఈమిల్లులను ఏమిటచుటకు లై సెన్సు యిచ్చుట అవసరమనియు తీర్మానించుకొనిరి, జి. లక్ష్మన్న, బాస్కరయ్య, సి, వెంకటచలం, ఆర్ డబ్ల్యు చెన్నయ్య, ఎస్ అప్పలస్వామి ఎం. వెంకటరత్నం గారును తదితరులును అట్లు ప్రతిపక్షమునకుట అనారోగ్య కరమని చెప్పినను పురపాలక సంఘము వారు వానిని ఊరిమధ్య నుంచుట వల్ల ప్రమాదము లేదని వానికొక కులై సెన్సు నిచ్చుటకు తీర్మానించిరి. 8 మంది లై సెన్సునీను వలెననియు 7 మంది లై సెన్సు నీయగూడదనియు వోట్లనిచ్చిరి. జిల్లా ముఖ్య డాక్టరును డాక్టరు చెన్నయ్య గారును రాజమండ్రి కలుకల్వెరుగారును తమ అనుమతిని తెలిపిరి. ఇప్పటికే నాగుల చెరువు, మరంపూడిలోడ్లు మున్నగు స్థలములందు అనేకములగు రైసుమిల్లులు పెట్టబడినవి. అక్కడ జనులు విశేషమునుండి వానము చేయగలవనక అక్కడ ఉంచుట చాల అనుకూలముగా నుండును. అక్కడ చోకగా భారీస్థలము కూడ దొరకును. అట్టిస్థలములలో బియ్యపుమరలను పెట్టక మార్చిట్టుదగ్గర కాలేజీదగ్గర, అనుమతిదగ్గర పెట్టినయెడల, ప్రజల ఆరోగ్యమునకును, సామ్యమునకును భంగముగలుగును. ఇదిగాక ఈమరలెక్కువగుచున్నకొలది ధాన్యముదంచుకొని వచ్చిన కూలీవలన జీవించువారికి జీవనము కష్టమగుచున్నది. పీరిలోనిరాధారులగు శ్రీరే ఎక్కువమంది యున్నారు. మరలవలన తయారుచేయబడినబియ్యము ఆరోగ్యకరముగాదు. ఇటువంటి బియ్యమును భుజించుచున్నందున నెయ్యి యూరిజనులకు ఒడలువాపు, నంజా, కలరా, టైఫాయిడ్ జ్వరము అజీర్ణము ఇత్యాది రోగములు గలుగుచున్నవి. ఇట్టి సందర్భమున ఇన్ని చిక్కులున్నప్పుడు క్రొత్త బియ్యపుమరలను పెట్టుటకు పునఃపాలక సంఘమువారు ప్రోత్సహించకూడదు. ప్రజల గడదెడలులేని స్థలములలో ప్రభుత్వమువారు (ట్రయినింగు కాలేజీని పెట్టుటకేర్పాటు చేసిరి. దాని సమీపమున 1912, 1915 సంలలో బియ్యపు మరలను పెట్టినప్పుడు ప్రజలు ఆనమ్మతి తెలుపుచు విజ్ఞాపన చేసికొనిరి. కాని, ప్రయోజనము లేకపోయిను. సివిలు సర్జను ను విచారిం చి లై సెన్సు నిచ్చుటకు గడంగవలెను. పురపాలక సంఘమువారి తీర్మానములో ఆరోగ్యవిషయమునకు సంబంధించిన ఆక్షేపణ విషయమై ఏమాత్రమును చెప్పబడలేదు. ఆనుమతి విషయమునను, (ట్రయినింగు కాలేజీ విషయమునకు ప్రజాలోగ్య విషయమునను ప్రభుత్వోద్యోగు లేమిచేయుదురో చూడవలసియున్నది. జిల్లా కలెక్టరును బర్నిట్టుగారి కీ పుర విషయము బాగుగా తెలియును. వారు ప్రజా సేవావరతంత్రులు. పురపాలక సంఘమువారి తీర్మానము చే ప్రభుత్వమువారు ఖాయముచేయుచు పురమండలము దగ్గర రెండు బియ్యపు మరలను ఇప్పటి పురపాలక సంఘాధ్యక్షుల యింటిదగ్గర ఒక మరలను ఉంచుటకు పురపాలక సంఘమువారి యొప్పుకొందురేమో కనగొనవలెను. ఆరోగ్యకాఖవాంజలిప్రాయమును గూడ తీసికొనవలెను. ఇంతలో ఈ స్థలమున ఒక ప్రభుత్వోద్యోగి తనికీచేసిన అభిప్రాయమును గూడ నీయవలెనని ప్రార్థింపవలెను. — పురవాసి

విరోధామహాసంగ్రహము

ఈజిప్టు సుల్తాను గారి మరణము.

మిత్రమండలి వారి కేగొప్ప విజయము

జాంబాయి క్రానికలు పత్రికా సంపాదకుడు బి. జి. హార్నిచును గారు రాశినామా నిచ్చుట.

(రైటరు ఏజన్సీ)

ఇంగ్లండు

సైనిక శిక్షకుడు సర్. ఎ. హంటరు గారు

మాతనపదవి.

లండను, ఆక్టోబరు 9:— సర్ ఆర్చిబాల్డు హంటరు గారు యుద్ధకార్యాలయమున మొక ముఖ్యమగు స్థానము నాక్రమించుచున్నారు. వీరు ప్రస్తుతము ఆల్బరుహేటులో సైన్యము శిక్షకులుగ నున్నారు. మాతనోద్యోగము నాక్రమించునట్లు హంటరుగారు తమ సైన్యముల కిట్లు తీర్పుచేసెడివి:— ఆల్బరుహేటునకు బోయి క్రొత్త సైన్యములను తరిఫీయతు చేయవలసినదని కిచ్చెనట ప్రభువు 1914 సం. ఆగష్టు 22 వ తేదీని నా కాజ్ఞయిడి యుండెను. ఆగష్టు 23 వ తేదీనుండియు సైన్య శిక్షణము ప్రారంభించిరి. నాకు సహాయమొనరించిన సైనికోద్యోగులు మున్నగు వారలకు కృతజ్ఞుడను. ఆల్బరుహేటులో వేలకొనిన సైనికులు తయారైరి. ఈ సైన్యము లన్నియు వినయ విధేయతలు కలిగి క్రమమగు నడవడి కలిగియుండెను. కాని యీ సైన్యములతోడ గలనీ యుద్ధభూమిని శత్రువులతోడ పోరాడుభాగ్యము నా కిలగడకపోయె నను చింత మాత్రము యావత్తము నన్నానరించి యుండును.

విమాన ప్రతిఘటనలు.

అసంజయము.

లండను, ఆక్టోబరు 10:— యుద్ధకార్యాలయమునకు పనిలయందు విమానముల చరింపనీయక, జర్మనీయుల పురముల వైకి వాటిసంపాదించుట జర్మనీయులకు సంతసమొనగును. కనుక ప్రతికారములు సుంజనములు కావని మార్చింగు పోట్లు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ప్రాసూ

స్టాండర్డులో మరయొక యుద్ధము.

లండను, ఆక్టోబరు 10:— జర్మనులెల్లు తెలియజేయుచున్నారు. స్టాండర్డును మరయొకయుద్ధము ప్రారంభమయ్యెను. ద్రావిడ్యులకు ఘోరమైన యుద్ధ ప్రారంభము అదియొకను జరుగుచు నేయున్నది. మిత్రమండలి వారిని ప్రతిఘటనముల నొనరించిన ద్రావిడ్యులకు పోయిల్లా పల్లెలకు మధ్యమందు కొలది ప్రదేశమును మేమాక్రమించుకొనగలిగితిమి.

కీర్తిశేఖరులను ఎల్లము ప్రభువుగారి మహాయుక్తు మా. ఎయిస్కాండరు బ్రూసు గారు తూర్పు ఆఫ్రికాలో నాకస్మికముగ చంపివేయబడిరి.

పరాసువారి సాంఘికసభ.

బ్లాడ్, ఆక్టోబరు 10:— సాంఘికవాదులు నాలుగు దినములు సభగానించిరి. యుద్ధములు సాంతము గానించుటకు సహాయమొనరించుటకు, దొరతనమువారి యుద్ధప్రతిముల జూచుటకు తీర్మాన ముపపాదించబడి ఆ సేవలచే సంగీకృతమయ్యెను.

పేపుగోడు ఫారమును బట్టుట

లండను ఆక్టోబరు 9:— బెల్జియములో మా సైన్యములు ద్రెయిట్ట్యంకు తూర్పుభాగము వరకు సాగినవి. పేపుగోడు ఫారమును, దానితోడ 40 వేల సైనికులను మేము పట్టుకొంటిమి. ఎయిసునది కుత్తరభాగమున లాఫేషదేశమున మాత్రము జర్మనుల ఫిరంగిదళములు విజృంభించెనని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

ప్యారిసు, ఆక్టోబరు 9:— టర్కీకుసరి పట్టుకొనబడి కారాగారమునం దుండ బడెను.

స్టాండర్డు పర్యవహరించుచు ముట్టడి.

లండను, ఆక్టోబరు 9:— ప్రధాన స్థానముల నుండి రైటరు విశేషము డిట్లు తొలివార్త సంపుచున్నాడు:— ప్రాతః కాలమున ఆంగ్లేయులును ఆస్ట్రేలియులును కలసి మరల స్టాండర్డు పర్యవహరించుచు వైరిసేవల తలపడి వానిని క్షిమైకదూము వెనుకకు గొట్టిరి.

ఇదివరలోని మూడు యుద్ధములకంటె నేటి యుద్ధము ఉత్తరమునకు విశేషముగ వ్యాపించెను. ఎడమభాగమున పరాసు సైన్యములు శత్రువులతో పోరాడెను.

నిన్నటి సాయంకాలమున వాతావరణశీతి ప్రతీకూలముగ నేయుండెను. వెనుకలి విసురుచు కుంభవృష్టి గురియుచుండెను. కాని యుద్ధరీతియున నబ్బురదీపాయి, చుక్కలు ప్రకాశింప వొడగెను. సైన్యములు బయలుదేరుటకు సన్నాహముల కొనసరింపనవకాశ మొదలవెను. సైన్య గమనమునకు నేల ప్రతికూలముగ నుండెను. మా సైనికులు జర్మనీయులను దాకునరికి వారు యుద్ధ సన్నద్ధులై యుండుటను గాంచిరి. ప్రభువంశ కందకములందు జర్మను సైన్యములు విస్తారముగ నుండెను. ఈ తీరున నిట్టి యుద్ధములలో నిదివర కెన్నడును జర్మనీయులు తమ ప్రభువంశ కందకములను బలపరచియుండుట గానము. ఈమాతనమాగ్ధము నుండి జర్మనీయులు తమ వెనుకటి రక్షణ విధానములను నేడు మరల యవలంబించుచున్నట్లు స్ఫురించును. వర్ష కారణమున తుపాకులయందు మన్నచొచ్చుకొని యున్నందువలన, తుపాకుల యధావధి విశేషముగ గానరావెను. భాంబులు విసుగుకొనెను, అతిసమాపమున నుండి గన్నీలతో బొడుచుకొనెను నిరుతేగల వారును బోరాడిరి. యుద్ధమును గూర్చి ప్రభువున తెలియచ్చిన సమాచారము అసంపూర్ణముగ నుండినను, సంక్షిప్తముగ నున్నది.

వర్షము గురియుటచేతన, వెలుతురు విస్తారముగ లేక పోవుటచేతన మా సైన్యములు చాలమారము ముందుకు సాగుటలేదు. అన్నటచ్చట జర్మనీయులు ముమ్ములను తీవ్రముగ నెదురించిరి. ద్రెయిట్ట్యంకు జర్మనీయులు ముఖ్యరంగులతోడ నిండియుండెను. ఈ ఫిరంగులను మన సైన్యములు వశపరచుకొనినవి. రూట్టులయొద్ద పోరాటము తీవ్రముగ నుండెనుగాని మా సైన్యములే విజయమునందెను. పోల్టరుహతు ఛాట్లయొద్ద సంగ్రామము భీకరముగ నుండెను. యుద్ధవ్యవస్థ యేతీరున నున్నదియు స్పష్టముగ తెలియరావెను.

వైమానికులు

వైరి సైనికులు స్వచ్ఛందమున మాకు లొంగిపోవుచున్నారు వీరిలో ననేకు లిదివరలో చెరసాలయం దుండుటచేరి. శత్రువిమానములు గోనరించిన తోడనే మా విమానములు వాని నెదుర్చుచున్నవి. నేటియందుమున 2 వేల యదుగుల యెత్తున మా విమానములు 6 శత్రువిమానముల నెదురించెను.

ఈవెను రూలర్స్ యిసుపదారియొద్ద జర్మనీయులు తీవ్రముగ ప్రతిఘట్టడి యొనర్చుచుండిన డిట్టడే తెలియవచ్చెనుగాని యీ ప్రతిఘట్టడిలన మా సైన్యములయందెట్టి యాత్రమున కలగలేదు. ఈ యుద్ధమున మనకును చున మిత్రులకును గూడ కీర్తి ఘట్టిలనున్నది. మిత్రమండలి సైన్యములన్నియు పురోగమము గలిగి నేలకొని శత్రు సైన్యములను కైదీల నొనర్చుచున్నవి.

జర్మనుల ప్రవృత్తినము

లండను, ఆక్టోబరు 9:— ఆంగ్లేయులు నేటియందుమున స్టాండెరు నీసింగె యిసుపదారి కడ్డముగను, ఈవెను మెని ను గోర్డను కుత్తరభాగమును ముట్టడించిరి. సమము వృద్ధి బొందుచున్నదని జ్యోతు అధికారికృత మగు వాయువార్త తెలియజేయు మున్నది.

అవస్థుండన ప్రారంభము.

మిత్రమండలివారి లాభపరిమితి.

లండను, ఆక్టోబరు 9:— ఫీల్డ్మార్షల్ హాయిగు గారిట్లు ప్రకటించిరి:— నిన్నటివర్షమునలన నేలయంతయు సైన్యగమనముగ కవశోభమున నుండెను. తుపానుబెట్టి వాన గురియుచుండినను మేమును పరాసు సైనికులును ఏకమై శత్రువుల నెదిరించి విజయముందితిమి. బ్రూడిసీండున కాగ్నీ యభాగము ముదలకొని నెంటుజాన్సు డీవువరకును ముట్టడి జరిగినది. కుడిభాగపు చివరనుండిన ఆస్ట్రేలియును సైనికులు పత్తెక పంక్తి నొకదాని దాటి తాము పట్టదలచిన స్థానములను నిచ్చినిబట్టిరి. మేం చెప్తు, ఈక్లుబాంకమైరు, లాంకమైరు పూజలమరుపటాలములుగల మధ్యభాగమునగూడ విజయము కలిగినది. ఈ సైనికులు సాసెను మెనుడేలు వైపున నుండు పర్యవహరించు దాటుకొనిపోయి విశేషముగ శ్రమతోడ తుట్టుకుదకు తమ గమ్యస్థానములను బట్టుకొనిరి. ప్రధాన పర్యవహరించు పోల్కాపిలులకు మధ్యభాగమున సైన్యములు, విశేషముగ పురోగమము కలిగియుండెను. బలపరుపబడిన శత్రుస్థానముల నేకముల నీ మధ్యభాగపు సైనికులు వశపరచుకొనిరి. ఎడమతట్టున పోల్కాపిలు మాచే జిక్కినది. ఎడమభాగపు తుదియందు ఆంగ్లేయులు, బిగ్గాంకుడేయులు, వేల్పుడేయులనుగ సైనికులుండిరి. యథాప్రకార మా సేనలుగూడ పట్టదలచిన స్థానములను, సాధించుకొనగలిగినవి. ఇంతయెగాక హూట్లెట్టు అరణ్యపరిసరమునకు సైన్యములు దానినవి. ఎడమపార్శ్వమున నున్న పరాసు సైన్యములు పొరలి పారుచుండిన ప్రాను బెమ్మనదిని దాటుకొనిపోయి హూట్లెట్టు అరణ్యమును సమీపించి, అనేక గ్రామములను, బలపరుపబడిన స్థానములు పెక్కిటిని వశపరచుకొనినవి. ఇంతవరకు వెయ్యిటికి వైబడిని శత్రు సైనికులు కైదీ లొనర్చబడిరి. విమాన, ఫిరంగిదళ యుద్ధము గూడ జరిగెను. సోమవారమువారు శత్రు విమానములు రెండు గుల్బుబడెను. మా విమానములు రెండు గానవచ్చుటలేదు.

ఆకస్మికపు ముట్టడి.

లండను, ఆక్టోబరు 9:— ప్రధానస్థానములనుండి రైటరు విశేషము డిట్లు తొలివార్త సంపెను:— నేటివిజయము ప్రకాశవంతము. సైనికులయొప్పుసంపద ప్రశంసనీయును. అన్నిగోళముచే పుడమి యెల్లనుగోతులై, గోతులనిండ నీరునిడియుండెను. మోకాలిబంటి బుద్ధ నిమనముండెను. పట్టిప్రదేశమున 1200 గజములువరకు సాగిమిత్రుల సేనలు జర్మనీయుల దాకవలసియుండెను. కష్టముల కోర్చి యీ సైన్యములు తమ గమ్యస్థానముల నన్నిటిని బట్టినవి కొన్ని ప్రదేశములయందు మాత్రము జర్మనులొకను మిగిలియుండిరి. వారి నచిరకాలముననే తరిమి వేయవచ్చును.

వర్షము గురియుచు నేల యంతయు బురుదనీరు మున్నగువారితోడ నిండి యుండుటచే మిత్రమండలి సైన్యములు ముట్టడింపనేర నని జర్మనీయులు తలచి యుండిరి. అందుచే మా ముట్టడి వారల కాకస్మికమయ్యెను. ఇంతయెగాక 10 డివిజనుల జ్యోతుసేన ఉదయము 8 గం.లకు తమ కందకముల చొచ్చుకొనెను. తమ చుట్టుపట్ల నేనున్నదియు నీ సైన్యములకు తెలియపోవుటయేగాక, సైన్యములు కడు బడలియుండెను.

పరాసు సేనల సమరకార్యములు

గ్రామములను బట్టుట.

విమానముల సహకారము.

లండను, ఆక్టోబరు 10:— పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:— నేటి యందుమున మే మారంభించిన ముట్టడి వృద్ధిచొందుచున్నది. మా సైన్యములు ప్రానుబెట్ట ప్రవాహమును దాటి 2500 మీటర్ల వైకాల్యము గల రంగమునందున్న శత్రురక్షణ స్థానములు మున్నగు వాటి నతి సాహసమున బట్టినవి. నేల నీటి మయమై గమనమునకు ప్రతికూలముగ నుండినను మా సైన్యము లీ యవరోధములను లెక్కచేయక, శ్రమను గమనించినవికావు. నెంటుజెన్ మేండ్లారు, వాల్టకు మున్నగు గ్రామములును కొన్ని దామగృహములును మాయధీనమైనవి. మా సైన్యములు ముందుకుసాగి హూట్లెట్టు అరణ్య దక్షిణపరిహార్థము చేరినవి. ప్రపంచవాయువులు వీచుచుండినను విమానదళములు ముట్టడి కార్యములయందు పాల్గొనినవి. శత్రుల సైన్యములవై మా విమానదళములు ఫిరంగులను బ్రయోగించి, మా సైన్య యితరభాగముల కత్యంత సహకారులుగ నుండెను. ఇంతవరకు 80 మంది వైరులు కైదీలైరి. వీరిలో 12 రు సైనికోద్యోగులు. ఎయిసురంగమున ఫిరంగిదళ యుద్ధములు జరిగినవి.

శత్రువు లల్లకల్లోలము జెందుట.

లండను, అక్టోబరు 8:— రణరంగమానందు పట్టుపడిన శత్రువు లాజ్ఞాపత్రమునందు బ్రిటిషువా లేమి చేయుచున్నదియు తెలియజేసినది కాని రాత్రి సమయములందు జాగ్రూకతతో పారా కాముచందవలెనని యున్నది. శత్రు సైనికులలో సొకని బండికృతు జేసినవారికి ధనము, సెలవు, ఇతర పట్టీలు మొదలగునవి బహుమతిగా నీయబడునని యందుద హరింపబడినది.

జర్మనులు వెలుగందుట

లండను, అక్టోబరు 9:— స్టాండర్డుసుండు పరామితివారి తో గలసియున్న రైటుగారి ప్రత్యేక నిలేఖకుడు ఇట్లు వాయించుచున్నాడు:— గడియ మయిదు గంట లపుడు జనరలు ఆంధ్రోయినిగారి యాజమాన్యమున మాంగిలారీ, హూతాట్టు దిశను పరామితివారి జర్మనుల నెదిరించి. స్టేషను జెక్కనదిని దాటి జర్మనుల నుముకొనుచు వారు ముందున కేగ సాగిరి. రెండు గంటల కాలముననే వారు మొట్టమొదట తాము పట్టుకొని నెంచిన ప్రదేశములు గల ప్రభువు పంక్తిని సమీపించిరి. 8 గంట లగునప్పటికి సుంగిలారీకి దక్షిణము నను, ద్రాయిబోయ గ్రామమున కెడమ పార్శ్వమున చాల దూరము నందును ఉన్న రెంట్టిలా ఫారమును వారు పట్టుకొనిరి. మొదట రెండు మూడు గంటలలోనే వారు 300 ల నుండి టైలీలను, 2 ను పావులను 4 మరఫరంగులను బట్టుకొనిరి. పదు సొకండు గంట లగునప్పటికి మాంగిలారీ పట్టుకొని ఇంకిను మీదికి బోయిరి. ఇప్పుడు పరామితివారు హూతాట్టు వనమునకు వేయిగజముల దూరమునందుమాత్రమే యున్నారు.

వైఖణమునందలి జర్మనుల స్థితి ఇదివఱకే చాల దుస్థిరముగ నుండియుండగలదు. వనముమిక్కిలి పల్ల పుప్రదేశమునందున్నది. మాడు దినములు వర్షము గట్టిగ కురిసిన నావనంతయు జలప్రవాహముయము కాగలదు. క్రిందటిరాత్రి సరికిపట్టు కొనిన స్థలాక్రమణము వలననే బ్రిటిషువారా వనమునందలి వెనుకభాగమును తూర్పుదిశనుండు బాటల జూచుచున్నారు. పశ్చిమమునండి శత్రువుల సంఖ్యాకములగు తుపాకులతోనుట్టు డించుకొనుచు వచ్చుచున్నారు. పలువృక్షములతోడను, తీగలతోడను నిండియున్న ఈవనము దక్షిణమునండి యుత్తరము నకు 2 1/2 మైళ్ళ వెడల్పును తూర్పునండి పశ్చిమమునకు 3 1/2 మైళ్ళ బాడవును గలిగియుండి ఈ ప్రక్కనుండు జర్మను రంగమున కెల్ల ప్రధాన ఫీరంగి ప్రదేశముగ నున్నది.

బోకే లిప్పటి కప్పటి భయపంది తమ వెదకేరంగులను దిసికొని వెనుకకు మరలుచున్నారు. అయిన వనమునం దింక ఎనేక ఫీరంగి లంపులున్నవి. ఇన్ని దినముల నుండియు దృఢవృత్తము జేసికొనిన ఈ ప్రదేశము నొక్క మాత్రగ శత్రువులు విడువ సెల్లరు. కావున భయంకరమగు యుద్ధము జరుగు ఎనుట వాస్తవము. నేటి దినము విజయ ముందె మను డైర్య మించుకయు లేకున్నను భలితి మిట్లుండెను. ఈ యుద్ధము నొనరించుటకు మూడు దినములనుండియు ప్రబల ప్రయత్నములు గావింపబడుచున్నవి. ఈ మూడు దినములందును వాయుభారమేమియు బాగులేకుండెను. దేశమంతయు జల మయముగ నుండెను. యుద్ధము లేపుజరుగు ననగా నేటిరాత్రి నుండియు ఫీరంగికన్నములలో నక్కి విశేషముగ తడియుచు నంగియుండకలసిన వారి స్థితిగతులు వాయువులు వీచుచుండు తేలికెట్లుండ నదియు వర్ణనాతీతము.

ఇంతకంటెను దురదృష్టకరమగు వేరొక ప్రదేశమును లలనైన నూహించబాలము. అదృష్టవశమున జర్మనుల ఫీరంగి యుద్ధ ముకొనినగానికంటెచాల తక్కువగనుండుట వలననా వారియూహలు కష్టమగ్నమును బట్టి యుండుటచేతను అను కొనినంత యుద్ధము వాటిల్లలేదు. నేటియుదయము పరామితివారి విమానములు మంచుపని సెనరించినవి. కాని మధ్యాహ్నమునను సంతకవర్ష పాతాటంకమున వారేమి చేయు జాలకుండెరి.

జనరలు ఎంథాయినిగారు సాధ్యము కొలదిని స్థలము యొక్క వింతలింకతుల నన్నిటిని గని నెట్టిరి. జర్మనుల క్రొత్త యేర్పాటులు గూడ పరాభూతము లయ్యెనని ఇందుమాలమున గ్రహించుకగును.

జర్మనులు ఫిరంగులను దీసికొని పోవుచుండుట.

లండను, అక్టోబరు 9:— పరామితివారి హూతాట్టు అరణ్యమునకు వెయ్యి గజములదూరమున నున్నది. కనుక జర్మనులు లీయరణ్యముననున్న తమ ఫిరంగులను దిసికొనిపోవుచుండిరిని స్టాండర్డుసుండునందలి రైటుగారిలేఖకుడు తెలియ జేయుచున్నాడు.

గుమ్మా

నూతనమంత్రివర్గము.

వెల్కోగ్రాడు, అక్టోబరు 9:— నూతన మంత్రివర్గమున క్రిందివారుగూడ గలరు. ఎం. నికిటిక్ గారు ఆంధ్రరంగిమంత్రి, మరియు తపాలాతంత్రీవార్తల మంత్రి; ఎం. అవిక్సీనియన్ గారు క్యరసాయనమంత్రి; ఎం. గోవోజ్లేగారు కార్మిక మంత్రి; ఎం. బెర్నాట్జిలేగారు ఆర్థికమంత్రి.

జపాను రుమ్మాకు ఋణమునిచ్చుట.

న్యాయార్కు, అక్టోబరు 9:— జపానుదేశము రుమ్మాదేశమునకు 6 కోట్ల 65 లక్షల యన్నల ధనమును ఋణముగా నిచ్చెను.

దొరతనమువారు రైల్వేకట్టుదారులకున న్యులగుట.

వెల్కోగ్రాడు, అక్టోబరు 10:— రెయిల్వేసమైక్యకట్టు దారులు కోరిన ప్రకారము వారి జీతముల నభివృద్ధి జేయటకు దొరతనమువా రియ్యకొనిరి. ఇందువలన సాలునకు 75 కోట్లరు డెలల ధనవధిక క్యయము గావలసి వచ్చును. ఇంకను దొరతనము రెయిల్వేవారి యాహారసామగ్రి సరఫరాగూర్చి ప్రత్యేకముగ తిగిన శ్రద్ధనుకపించుదురు. ఆహారసావగ్రులు వచ్చిన వెంటనే రెయిల్వే వారికి వలయుసామగ్రిని తీసివైచిన పిమ్మటనే తక్కినవారికి మిగిలినవి పంచివెట్టి బడగలవు.

క్రొత్తమంత్రిలు ప్రధానకేబిరమున కరుగుట.

వెల్కోగ్రాడు, అక్టోబరు 10:— నూతన మంత్రివర్గ నియామకమువలన కార్మిలాభుగారి నేరమును పరిశోధింపనియ మింపబడిన 5 గురుసభ్యుల సంఘ మనవసర మయ్యెను.

ప్రధానమంత్రి కెరెన్స్కిగారును, యద్ధమంత్రి లెఫ్ట్ విస్కిగారును, నావికామంత్రి నెడెస్కిగారును, ఎం. టెరెచ్చెంకొగారును, మిత్రముండలివారి స్నేహితులతో మాట్లాడు నిమిత్తము ప్రధానకేబిరమున కరిగిరి. ఆంధ్రజాతీయమిత్రముండలి సభకొఱకు ప్యారిసు నగరమునకు ప్రత్యేక సందేశ మంప బడును.

ఇటలీ

ఇటలీ; జర్మను పక్షపాతులు.

రోము, అక్టోబరు 9:— జినోవాలో ప్రేలుకువస్తువుల మాలమున అగ్నిభయము గలిగించినందులకును, 1916 వ సంవత్సరములో మందుగుండు కర్మాలయమున కగ్నిముట్టించుటవలనను, శత్రువులతో సంబంధము గలిగియుండుట వలనను నేర్పులుగా పట్టుపడిన నాన్యురు ఇటాలియను దేశేంద్రోహులును న్యాయస్థానమున విచారించబడిరి. ముగ్గురుగు తుపాకితో కాలపుటకును, 2 రకు యావచ్చీసాంతరవాసకీక్షయు, ఒకనికి 20 సంలవరకును ఒంటరిగ కారాగారమునం దుంచుటకును కీక్షలు విధింపబడినవి.

అమెరికా

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల గొప్పసేన.

పదుమూడులక్షల సైనికులు.

శ్రోమిసుబర్గ్ అక్టోబరు 9:— అచిర కాలమున నె అమెరికావారి సైన్యము 13,00,000 బలము గలదగుననియు, ఆ సైన్యమునకు తిగిన ఆయుధపరికరములు తయారగుచున్నవనియు, ఇంతవెద సేనకు వలయు సామగ్రియంతయు అచిర కాలమున నె నన్నద్ధమగుననియు నెచట నొక యుపన్యాస సందర్భమున యుద్ధమంత్రి జేకరుగారు నుడివిరి.

జర్మనీయులకు హెచ్చరిక

కవుంటు లక్కుబర్గ్ గారి స్థితి.

బోవునుమెరిసు, అక్టోబరు 9:— ఆరెంటి నా విదేశాంగమంత్రి సంభాషణసందర్భమున నిట్లనెను:— జర్మనీయులు అంతర్జాతీయశాసనమునకు భిన్నముగ నడుచుకొని తేని దొరతనమువారు జర్మనీతోడి సంబంధములను తెగదెంపు జేసికొందురు. లక్కుబర్గ్ గారింకను ఆరెంటి నా రాష్ట్రమును వీడలేదు. దేశాంతర్భాగమున నెచ్చటో యున్నాడు. ప్రజల యాగ్రహ మధికమగునను కారణమున నతడు బ్యూనాసు ఎరిసును విడిచెను.

ఈతడు తమ సరిహద్దుల దాటి రాగూడదని చుట్టు పట్ల దొరతనముల వా రాటంకపరచి యున్నాడు.

అర్జంటైనా

బ్యూనోస్ యైసు:— రెయిల్వే సమైక్యకట్టంతలో ఘాతీయగునట్టి నూచన లేనియు గానరావు. రెయిలుకోడ్డును మరా మత్తు చేయుట కేతెంచిన జూలివాండ్రను కట్టుదారులు హింసించుచున్నారు.

జీతముల నృన్ధిచేయ ప్రార్థించుట

ప్రధానమంత్రి ప్రత్యుత్తరము

లండను, అక్టోబరు 10:— పార్లమెంటు సభ్యులను వర్తక సంఘములను కలసి ఏర్పడిన సంఘము వారు, వైనిటలయు, నావికులయు జీతములను నూటికి నూలుచొ॥ న హెచ్చింప వలసినదని లాయుడు బార్నిగారిని కోరిరి. ఇదివరలో హెచ్చింపబడిన జీతముల మూలమున వివాదకోట్ల పానుల వ్యయమేధి కనుయ్యెననియు, కమిటీ వారి యుద్దేశములతో తమకు సాను భూతి కలదనియు, వారి కోర్కెలను సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసు గారికి తెలియజేతుచునియును లాయుడు బార్నిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

అమెరికావారి కాపుదారి వడవ.

ఇటలీవారి జలాంతర్గామివై ఫిరంగుల ప్రయోగించుట. వాషింగ్టను అక్టోబరు 9:— గురుతులకు క్రమమగు ప్రత్యుత్తరముల నీయనందున అమెరికావారి కాపుదారి వడవ యొకటి ఇటలీవారి జలాంతర్గామివై ఫిరంగుల ప్రయోగించి, ఒక యుద్ధోగిని, ఒక నావికుని బంపెను. ఇందులకు చింతిలు చుంటిమని దానియల్పు గారు ప్రకటించిరి.

అకాలముగు సంధి ప్రమాదకరము.

విల్సనుగారి ప్రసంగము.

లండను, అక్టోబరు 10:— జాతీయైకతా నూతన సంఘమువారికడ ముచ్చటించుచు వ్రెసిడెంటు విల్సనుగారిట్ల నిరి:— అకాలమున కాలము పరిపక్వము గాకయే సంధి జేసి కొనట సాంప్రదామికజాతులకు ప్రమాదకరము. జర్మనిరాష్ట్ర మోడిపోయి, నెరంతుశ్రేణువునునకు మాటుగ నా దేశమున ప్రజాస్వామ్య మేర్పడిన గాని వైరము విడువగూడదు.

జర్మనీ

మైకేలీసుగారి యుద్వాసము.

లండను, అక్టోబరు 9:— క్రిందటి శనివారము రెయిచి స్ట్రాగు సభలో నల్లరిజరిగిన దాదిగ డాక్టరు మైకేలీసుగారిని ఛాన్సెలరు పదవినుండి తప్పించి హెర్ మాషిమును గారి కా పదవి నిప్పించుటకు ఇటీవల జర్మనీయు దొక నూతనోద్యమము బయలుపెడలిన దని వినుచున్నాము. అయినను డాక్టరు మైకేలీసుగారిపూది నేరము హెర్ హెల్ ఫ్రీచ్చిగారి మీద త్రోసిజేయబడి అతడు నిరపాయముగా తప్పించుకొన గలదని నూచింప బడుచున్నది.

యుద్ధనౌకను ముగించేయుట.

లండను, అక్టోబరు 9:— ఎక్స్ ప్లంజి ఫ్రికా విలేఖ మకు ఆండ్లగామునుండి ఈ క్రిందిసంగతిని తెలియజేయుచు న్నాడు. హెలిగోలాండున కాలల సొక జర్మను యుద్ధనౌక (క్రాయిజరు) ఏదియో యపాయస్థితియందుండది మందుగనులు తాకి మునిగిపోయెను. పిమ్మట నది యొడ్డున కిడ్డిజేయబడినది. దాని పురోభాగములు కొన్ని శిథిలీభూతము లయ్యెను.

పోర్చుగలు

పోర్చుగీసు అధ్యక్షుడు జాపానుఁజూడ నేగుట.

మాడ్రీడు, అక్టోబరు 9:— ప్రధాన విదేశమంత్రుల సహితముగా పోర్చుగీసువారి అధ్యక్షుడు నేటిదినము సాను నెట్లెస్లి యనున కరుడెంచెను. అచట సతకు స్పెయిను విదేశాంగమంత్రి సహితముగ ఆల్బాన్సోరాజుగారిని గలసికొనెను. ఆల్బాన్సోరాజుగారును అధ్యక్షుడును చాల కాలమువరకును సంభాషించిరి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు సుల్తానుగారు కీర్తికేషులగుట.

లండను, అక్టోబరు 10:— ఈజిప్టు సుల్తానుగారు మరణించిరిని తెలియ జేయబడినది. యువరాజు ఆహ్మదాఫాదు గారు సుల్తాను పదవిని వహించుకొని, లండనుపత్రికలు తెలుపుచున్నవి.

నోటీసు.

గుంటూరు కాటన్ మిల్స్ వేపరుమిల్స్ కంపెనీ (లిమిటెడ్)

ఇందువల్ల సర్వజనులకు తెలియజేయునది యేమనగా :—

(921)

ఈ సైని ఉదహరించిన యంత్రశాలయందు ఆ 1917 సంవత్సరం డిశంబరు 5 వ తేదీనుండి ఆ 1918 సంవత్సరము నవంబరు 5 వ తేదీవరకు సుమారు 12 మాసములకు సంచలు తయారు చేయించుకొను హక్కును కంపెనీయొక్క రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసువద్ద గుంటూరు వట్టణమున రహదారి బండ్ల క్రాసు యెదుట మ్యూనిసిపల్ 1865 నెంబరు ౧౪ గృహమువద్ద యీ నెల 16-17-18 తేదీలను ప్రతి రోజు మధ్యాహ్నము 3 గంటలు మొదలు 5 గంటలవరకు బహిరంగమైన వేలము మూలముగా అమ్మబడును యొక్క పాటదారుని పేర పాట ఆఖరు తేదీయగు 18-1-17 తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు కొట్టివేయబడును. అనగా ఆఖరు పాట దారుని పాటపయి ఖాయపరచబడును.

సదరు వేలంపాట పాడదలచినవారు యీ క్రింది షరతులకు లోబడి పాటవెట్టవలెను.

1. యంత్రశాలయందు 50 మగములుగలవు. 500 పౌనులు తూనికె గల పుట్టను గోగునారను సదరు శాలయందు తయారుచేయుటకు కంపెనీ వారికి ఆఖరు పాటదారు ఇచ్చుటకు కంపెనీవారు అంగీకరించు రేటుచొప్పున అగుమొత్తము సదరు పాట మొత్తము అయియుండును.

2. కంట్రాక్టరు ఆఖరుపాట ఖాయపడిన లగాయతు డిశంబరు 1 తేదీగా ఆ 1918 వ సంవత్సరము నవంబరు వరకు మిల్లుయొక్క కంపెనీవారుయిచ్చు నార పెను కంట్రాక్టరుయొక్క సొంత ఖర్చులతో కంపెనీవారి పేరున రు 10000 ఫదివేలరూపాయలకు నవంబరు వరకు ఫైర్ యిం శ్యూర్ సుచేసి యిందుకు ఇన్ శ్యూర్ మెంట్ కంపెనీ వారికి చెల్లించవలసిన మొత్తం చెల్లించి పోలకె, శ్రేక్రిటరీ అండు బ్రజరర్సుతావున దాఖల్ చేసి సదరు కంట్రాక్టరుప్రకారము 5 వ తేదీ డిశంబరు లగాయతు వర్కింగు చేయించుకొనుటకు కంట్రాక్టరు సిద్ధముగా నుండవలెను.

3. సదరు కంట్రాక్టరు కాలములో యితర జిల్లాల ప్రాంతములలో పండు గోగునార, కట్టె నార కాకుండా యుండేమంచివారతో వర్కింగు చేసుకొనవచ్చును.

4. సదరు వేలముకాలమందు పాడదలచిన వారు 100-0-0 నూరురూపాయలు శ్రేక్రిటరీను అండుబ్రజరర్సువద్ద డిపాజిటుచేసి పాటపాడవలెను. యిందులో ఖాయపరచబడిన పాటదారుని సొమ్ము తప్ప తిమిమ వారల సొమ్ము ఆరోజుననే రిటరన్ చేయబడును.

5. యొక్కపాటదారుని పేర పాట ఖాయ పరిచిన తక్షణమే సదరు కంట్రాక్టరు రు 5000 లు అయిదువేల రూపాయలు శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజరర్సువద్ద డిపాజిటు చేయవలెను. అట్టి మొత్తము భర్తికి వేలము పాటయందు డిపాజిటు చేసిన 100 రూపాయలు పోను తక్కిన 4000 లు నాలుగువేల తొమ్మిదివందలు రూపాయలు డిపా జిటుచేసి తక్షణం రసీదు పుచ్చుకొనవలెను. కంపెనీవారివద్ద కంట్రాక్టరు డిపాజిటు చేసిన 5000-0-0 అయిదువేల రూపాయల మొత్తము కంట్రాక్టరు షరతు ఆఖరు మాసము అనగా 1918 వ సంవత్సరము నవంబరు నెల ఆఖరు భాగమందు కంపెనీ లెఖలయందు సదరువర్కింగు పార్టీను క్రింద కంట్రాక్టరుపేర జమ కట్టబడును.

6. కంట్రాక్టరు గోగునార పని జరిగినరోజు 1-కి అవుట్టరక్ 16 పుట్లకు తక్కువలేకుండా కం ట్రాక్టరు పూర్తి పాయదాకు లెఖ లప్పచెప్పు జవా బుదారి కంట్రాక్టరుదియగు యున్నది. సదరు కం ట్రాక్టరు అసంతములో యెప్పుడైనా శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజరర్సు ఆడిగినప్పుడు లెఖ చూచుకొని షరహంమీద 16 పుట్లనంతవ లెఖ వచ్చుచెప్పు వలెను. 16 పుట్లకు వర్కింగు తగినప్పుడు కంపెనీ వారికి కంట్రాక్టరు కంట్రాక్టరు రేటు ప్రకారం అయిన సొమ్ము కట్టియిచ్చి రశీదు పుచ్చుకొనవలసి యుండును.

7. మూడుమాసముల వర్కింగు సరిపొయ్యె వారమిల్లువారు యిచ్చిన పెన్షన్ గోగునారనిల్వ నుగురించి కంపెనీ వారు ఆడిగినప్పుడు కంట్రాక్ట రు పైవిధముగా నిల్వచూపిస్తూ యుండవలెను.

8. ట్యూబు నేతకాకుండా 44 x 28; 40 x 29; 34 x 28 ఇంచు కొలతలు గల సాదాసంచు లను కంట్రాక్టరు సప్లయచేయు గోగునారతో కం పెనీవారు అన్ని ఖర్చులు భరించి తయారుచేయు దురు. సదరు గోగునారను కంట్రాక్టరుతన స్వంత ఖర్చులతో తూనిక వేయించి యంత్రశాల యొక్క హాలునందు కంట్రాక్టరు పప్పగించవలెను. యం త్రశాలయందు తయారుచేయబడు సంచుల బేళ్లను కంట్రాక్టరు ప్రతిరోజు వప్పగించుకొని వెంటనే యంత్రశాల ఆవరణము నుంచి తీసుకొని పోవ లెను.

9. యంత్రములు చెడిపోవడము లేక విరిగి పోవడము యంత్రమునకు అవసరమైన నిల్వసామా నులు, యంత్రపు భాగములు యూరోపు దేశము నుండి రాకపోవడము లేక పనివాండు సమ్మెకట్ట డము, వైవిక రాజీకములనల్ల కలిగే ఆలశ్యముకు మదియు కంపెనీవారికి వల్లపడని యితర సంగతు లచేత ఆగిపోవడము గాక తతిమ్మ రోజులకు పని చేయుటకు కంపెనీవారు పూనుకొనుచున్నారు.

10. కంట్రాక్టరు సప్లయచేసిన గోగునారతో సాధ్యమయినంత హితకరముగా పనిచేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారు గాని తరుగు వగైరాలకు, రద్దుకు, పూచీదార్లుకారు, అనివార్య మైన కార ణముల వల్లగాని, కంట్రాక్టరు లోపములవల్లగాని పని చక్కగా జరుగనియెడల అందుకు కంపెనీ వారి జవాబుదారి యెంతమాత్రము లేదు.

11. యంత్రశాలకు పూర్తిగా పని కలుగు లాగున అవసరమయిన గోగునారను సప్లయ చే యుటకు కంట్రాక్టరు బద్ధుడయి యుండవలెను. అదియు గాక కంపెనీవారు తయారుచేయు సంచు లకు బస్తాలుగా కట్టుటకు అవసరమయిన త్రాళ్లు కంట్రాక్టరు సప్లయచేయవలయును. బస్తాలు కట్టు ట యందు ప్రపయోగించు గోని గుడ్డ కంట్రాక్టరు యిచ్చు నారతో కంపెనీ వారు తయారు చేయు దురు.

12. ఎప్పుడైనను మిల్లుపని చేయుటకు కావ లసిన గోగునారను సప్లయచేయుటకు కంట్రాక్టరు తప్పిపోయిన యెడలను, మిల్లు పనిచేయక ఆపు దల చేయవలసి వచ్చే యెడలను, పయిని చెప్పిన 16 పుట్ల ప్రాప్తికి కంట్రాక్టరు నార సప్లయ చేయక తప్పిపోయిన రోజులకు కంట్రాక్టరు రేటు ప్రకారము కంపెనీవారికి రావలసిన దిగు బడి బాపతు సొమ్మును కంట్రాక్టరు కట్టి యివ్వ వలసి యుండుంది.

13. సదరు కంట్రాక్టరు షరతు కాలములోపు నకు కంట్రాక్టరు సప్లయచేయు నారమట్టుకు మాత్రమే పనిచేయుటకు కంపెనీవారు పూనుకొను చున్నారు. కంపెనీవారి సమ్మతిపయిన కంట్రాక్టరు వలన ఆక్రమణ కాబడిన కంపెనీవారి తాలూకు స్థలము లేక నారపెన్షను షరతు ఆఖరుననే తక్షణం కాగిచేసి కంపెనీవారికి మంచి స్థితిలో వచ్చుగించి వారివలన రశీదు పొందవలెను. అట్లు జరుగని యెడల షరతుకు మించి వాడుకున్న రోజులకు పెన్షనుగాను రోజు 1-కి రు 20-0-0 యిరవయి రూపాయల చొప్పున కంపెనీవారికి కంట్రా క్టరు యిచ్చుకొనవలసి యుండుంది.

14. కంట్రాక్టరువలన కంపెనీవారికి డెలివరు చేయబడి గోగునారను సంచులుగా తయారుచేసి నందుకు అయిన ఖర్చులు అనగా కంట్రాక్టరు రేటు ప్రకారము అయిన ఛార్జిన్ని మరిన్ని 6-వ పేరాలో నుదహరించబడినరో 1-కి 16 పుట్ల ప్రాప్తికి రావ లసిన సొమ్ముతో 15 రోజులకు ఒకసారి అనగా గత 14 దినములకు అయిన ఛార్జి 15-వ రోజున కంట్రాక్టరు కంపెనీవారికి రిజిస్ట్రే షియోలో సాయంత్రం 5 ఘంటలలోగా చెల్లించుతూ యుండ వలెను. అట్లు చెల్లించుటకు తప్పిపోయిన యెడల తప్పిపోయిన ప్రతిరోజు 1-కి రు 50-0-0 యాభయి రూపాయల చొప్పున అపరాధం కంపెనీవారికి కంట్రాక్టరు నిరభ్యంతరముగా చెల్లించవలెను.

15. కంట్రాక్టరు వాయిదాల ప్రకారం 15 రోజులకు ఒక పర్యాయము సొమ్ము చెల్లించక పోయినను మూడేసి మాసములకు వర్కింగు జేయుటకు నార తగిన నిల్వచేయక పోయినను సదరు అగ్రిమెంటులోని షరతునుప్రకారం జరగని యెడలను శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజరర్సు కంట్రాక్టరు క్యాకశల్ చేయుటకున్న కంపెనీవారికి కాబడె అన్ని విధములయిన నష్టములకున్న కంట్రాక్టరు వల్ల వనూలు కర్చుటకు సంపూర్ణ మయిన హక్కు కలదు.

16. 15-వ పేరాలో నుదహరించిన సందర్భ ములు తటస్థమయినప్పుడు శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజ రర్సువల్ల లిఖిత పూర్వకమైన వుత్తరువు లేకుండా అప్పటికి (మిల్ కాంపౌండు)లో నిల్వవున్న నార గాని తయారయిన సంచులు లేక బేల్లుగాని, తీసు కొని వెళ్ల కూడదు.

17. ఈ కంట్రాక్టు యెవరికి అయిన శ్రేక్రిట రీను అండు బ్రజరర్సు అనుమతి పొందకుండా యెవరికి సదరు కంట్రాక్టు ట్రాంసుఫర్ వగైరా యేలాంటి అన్యాయకాంతములు చేయకూడదు.

18. శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజరర్సు యొక్కపాట పాటదారునే విధిగా అంగీకరించుటకు బద్ధులుగారు. యొక్కపాట పాటదారుని యితర కారణములచే వప్పకొనకుండా వుండుటకు వారికి హక్కు కలదు. శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజరర్సు పాటదార్ల వల్ల సెక్యూరిటీ తీసుకొనుట అవసరమని తోచే యెడల అట్లావారు చేయుటకు హక్కులేదు.

గుంటూరు. } మైండ్ వెంకట చలపతి
2-10-1917 } లింగమల్లు రామచంద్రరావు
శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజరర్సు.

అమృతాంజనము డిపో వారి దివ్యోష్ణములు.

దంపత్యము పండ్లతోముట్టకు ...	0.2
తీర్థరసాంజనము మాత్రలు అశీర్వాదములకు ...	1.4
దంపత్యములకు పండ్లతోముట్టకు ...	0.8
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి ...	1.0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0.12
మూలకంకు తైలము డబ్బి 1-కి ...	0.12
తేలుచుండు తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0.9
సేత్రాంజనము కంటిద్రవ్యములకు ...	0.4
కలరామాత్రలు వాంతిభేదములకు ...	0.6
గజ్జీతైలము గజ్జీశీదలకు డబ్బి 1-కి ...	0.8
కాముకర్పూరము సీసా 1-కి ..	0.6
కేలకు వండు సీసా 1-కి ...	0.4
తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0.8
కుంభుత తైలము డబ్బి 1-కి ...	0.4
మంత్రాంజనము సీసా 1-కి ...	1.0
కంఠహరి కంటిబిట్ట దగ్ధులకు ...	1.4
కంఠహరిమాన్యం గంబుకములకు డబ్బి 1-కి	0.8
వాయువుచోట్లకు మందు ...	1.0

కృష్ణాగు ఉచితము. *
కృష్ణాగు ఉచితము. *

మోహినీతైలము బెండ్లకలు వెరుగుటకు	0.12
లోమహరి బెండ్లకలు ఉడుకుటకు ...	0.0
ఉబ్బునములకు మందు సీసా 1-కి ...	1.8
కస్తూరిమాత్రలు పెద్దవి, మంచివి 50-కి	0.10
నుఖభోగి మాత్రలు ...	1.0
నుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ...	1.0
విరేచనములకు మాత్రలు డబ్బి 1-కి ...	0.8
గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి ...	0.8
కరోవేదన మాత్రలు తలనొప్పలకు ...	0.12
కాలినపుండ్లకు మానె సీసా 1-కి ...	0.8
శోగకు వ్రాచకము సీసా 1-కి ...	1.0
కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1.0
చుండుకు మానె సీసా 1-కి ...	0.6
నుందరితైలము, ముఖకాంటికి ...	0.8
వసుశ్లవ తైలము కీటకగుళ్లకు ...	0.6
కష్టకూలహరి చెబిపోటుకు ...	0.6
జ్వాలాది మాత్రలు మలబద్ధములకు ...	0.8
జంతుచాతహరి ఎమిడికలకు ...	0.8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

క్రితములైన గోపాలకృష్ణ గోకతేగారి చక్కని
కంకుల చిత్రపటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.
అంధ్రసత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

శాకభక్షణము
భరతఖండవాసుల మగు మన మార్గముల
బంధువులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి
నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యిగా
ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము.
కంటే నేవ్రాయడు.
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అరెంకల్ గుడూ చివధాలయం 156, బ్రాడ్వే, బుజరానా

సంగీత సుధాంబుధి.
ఇందు సంగీత లక్షణములును, ప్రథమాభ్యాస న
పద్ధతులును, వాడుకయం దున్న అనేక రాగములకు న
ఆగోహణాది క్రమములును, తాగయ్య, దీక్షితులు, మ
కామాశాస్త్రులు, సునం సీనయ్య, కున్నకుడి కృష్ణయ్య, ఎల్ల
సుబ్రహ్మణ్యయ్య, గోవిందసామయ్య, గర్భాచార్యు
వాసులు, పురందరవిఠలు, నారాయణతీర్థులు, శృంగేయు
గంబాడి పంచనాదయ్య, సదాశివరావు మొదలగునవి
గుమారు 35 పూర్వప్రసిద్ధ వాగ్గేయకారక విరచితలందరు
లైన వర్ణములు, కీర్తనలు, జావళ్లు మొదలగునవియును.
తత్కాలరచయిత హిందుస్థానీలు, సార్వభౌమ్య
యంగ్లీషునోట్లు, తిల్లానా మొదలగు (Delicious
Miscellany) లలిత మిత్రములును, స్వర తాళాది
ములతో అందరికి నులభముగ గ్రాహ్యమగునటులగ
వ్రాయబడియున్నది. ఇందు వీణ, మోర్సియం
చక్రపటములతో యున్నవి.
మంచి గేసు కాగితముతో ముద్రితమై మేలు లైదు
చేయబడినది. ... వెల రూ 3-0-0-0.
యం. ఆది అందు కంపెనీ, 4
(911) 39, చిన్నతంబిపేట, మదరాసు.

శారదాంబ
ఇది శ్రీ భక్తబోధిని యను నాటకము.
సంఘమరాచార సంస్కరణమునకు మార్గ
మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర
వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.
అంధ్రసత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు

అత్యద్భుతమైన జ్యోస్వము
మీ జననకాలమును తేదీనిగాని లేక మీ వయస్సును
నక్షత్రమునుగాని లేక మీరు జాబును వ్రాయువేళను గాని
తెలియజేయుదు. మీ జీవితఫలములు సంపూర్ణముగ ఒక సం
వత్సరమునకు తెలుపబడును. ఇందులకుగాను మీ రొకరూపా
యిన మాకు పంపవలెను. మా జ్యోస్వముయొక్క శ్రేష్ఠతను
గూర్చి కుంభకోణములో హైకోర్టుకీలుగనున్న టి. కే. శివ
రామయ్యుల బి. పి. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-
మీరు చెప్పిన భవిష్యత్తు అత్యద్భుతముగ ఈ సంవత్స
రమంతయు ఇనుమంతయు విరధములేకుండగ నిజమైన దృష్టాం
తము నిచ్చినది.
దీ కలింగ అప్రెలొజికలు బ్యూరో
902 హోడవరము, విశాఖపట్టణముజిల్లా.

ప్రాణము గల బొమ్మలు
బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసు దీపములు -
బొమ్మల కాడ్లు - గారడి పుస్తకములు విక్రయించెదము.
క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అందు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.
సావంతుని వనోష్ణధిసారసపరిల్లా
అపరకుభ్రపు రక్తమువలన జనించు శాడ్యములకు కీరీటమువంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
ఓండ్లను, ప్రాంతిసోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.
మిక్కిలి శక్తివంతమైన క్రమభ్ర కారిణి (28)
వనోష్ణధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యనచ్చినను అన్ని విధములైన బోషములను
చాగొట్టును. కీరీటమునందలి పాదరసబోషములను, మలబద్ధమును కాశ్యసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును
కుంభపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 ఖాన్సుల బుడ్డలో అమృతమును.
ప్రాప్తియందు:- పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికభాషాలిపి ప్రశంస
ఇది కెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.
అంధ్రసత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ
1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.
ఈమురబ్బాను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు
నిరూపించినచో లోబ్ధములముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బొల్లములోనే ధాతునవ్వము
కలిసివారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించురు. ఈసాలామిసిరి
మురబ్బా నేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము లొలగి నిశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర
కాలము నుఖముగ జీవించురు.
ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితియు మానును, ధాతువు
మాత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము
కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలా
మిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూబ్, కాండహారీ తేజములలో నైర్గుచున్నది. అక్కడి జనులు
అపరదము విశేషముగా తినబడుచు వనజేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆడేతమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బాను
నేవించి మంచి బలము పొందుటకై నాభి మందలతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో
గించి దానివల్ల పుష్టి గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.
అనుపాదపత్రిక పార్శ్వంతో పంపబడును.
15 తులాలు డబ్బి వెల రూ. 2-0-0. తపాలభర్తు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అహమ్మద్గఢ్, బెంగళూరు సిటీ.

కుంకుమపువ్వు
స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ
మావద్దొరకును. కొనువారు సూర్యమును,
గమనింపుడు. కరస్పాడెన్ను మొద్యును.
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-
ఎస్. నారాయణ అందు కమాణి
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొం